

Βρυξέλλες, 12.10.2023
COM(2023) 640 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2022

**ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΑ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2022
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση είναι η 30ή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, που υποβλήθηκε βάσει του άρθρου 9 του πρωτοκόλλου αριθ. 2 σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας (στο εξής: πρωτόκολλο αριθ. 2) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από το 2018, η έκθεση καλύπτει επίσης τις σχέσεις της Επιτροπής με τα εθνικά κοινοβούλια, τα οποία διαδραματίζουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή των αρχών αυτών.

Το 2022 επήλθε επιστροφή στην κανονικότητα μετά την άρση των περιορισμών που επιβλήθηκαν τον Μάρτιο του 2020 λόγω της πανδημίας COVID-19. Αυτό ίσχυε επίσης για τις σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια, όπου η πλειονότητα των αλληλεπιδράσεων μετατοπίστηκε από τις εικονικές αλληλεπιδράσεις σε αυτές που πραγματοποιούνται με φυσική παρουσία.

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας κατέστησε αισθητό τον αντίκτυπό του — όπως παντού— στις σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια και στη διακοινοβουλευτική συνεργασία. Ο πόλεμος ήταν ένα θέμα που τα εθνικά κοινοβούλια έθιξαν σε διάφορες γνώμες και σε όλες τις συνεδριάσεις της COSAC¹. Ωστόσο, τα εθνικά κοινοβούλια παρέμειναν επίσης επικεντρωμένα στις κύριες προτεραιότητες της Επιτροπής, αποδίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και στα ζητήματα δημοκρατίας.

Η ολοκλήρωση της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης έθεσε επίσης στο επίκεντρο τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων. Τα συμπεράσματά της περιλάμβαναν μια ενότητα σχετικά με την επικουρικότητα, με ορισμένα προτεινόμενα μέτρα που θα συμβάλουν στη διασφάλιση της τήρησης της αρχής της επικουρικότητας στη νομοθεσία της ΕΕ.

Τα εθνικά κοινοβούλια εξέτασαν επίσης εντατικά τον ρόλο τους στη χάραξη πολιτικής της ΕΕ και τον τρόπο βελτίωσης του σεβασμού των ευρωπαϊκών αξιών, του κράτους δικαίου, των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της δημοκρατίας. Κατά τη διάρκεια της γαλλικής προεδρίας, δύο ομάδες εργασίας εξέδωσαν συμπεράσματα σχετικά με τα θέματα αυτά.

Το 2022 η Επιτροπή άρχισε να εφαρμόζει στην πράξη τις νέες δεσμεύσεις για τη βελτίωση της νομοθεσίας που είχε υποβάλει το προηγούμενο έτος. Περιλαμβάνονταν καλύτερη ανάλυση και επικοινωνία σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας ελήφθησαν υπόψη στις προτάσεις της.

---

¹ Διάσκεψη των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων των Κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

2.1. Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βελτίωση της νομοθεσίας: εφαρμογή της ανακοίνωσης, αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές και εργαλειοθήκη

Το 2022 η Επιτροπή εφάρμοσε τις αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές και την εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας που εγκρίθηκαν το 2021², με αποτέλεσμα την περαιτέρω ενίσχυση της εφαρμογής των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Όπως αναφέρθηκε στην ανακοίνωση του 2021 για τη βελτίωση της νομοθεσίας³, η Επιτροπή άρχισε να επισυνάπτει συστηματικά πίνακα εκτίμησης της επικουρικότητας σε όλες τις πολιτικά ευαίσθητες και σημαντικές προτάσεις που συνοδεύονται από εκτίμηση των επιπτώσεων. Οι δημόσιες διαβουλεύσεις καθιστούν πλέον δυνατή τη διάκριση μεταξύ των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών με περισσότερη σαφήνεια και αντικατοπτρίζουν με μεγαλύτερη ακρίβεια την αντίστοιχη συμβολή τους.

Επιπλέον, η Επιτροπή ενίσχυσε τις οικείες εκτιμήσεις εδαφικού αντικτύπου και εισήγαγε την αγροτική θωράκιση⁴, ώστε να λαμβάνονται καλύτερα υπόψη οι ανάγκες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των διαφόρων περιφερειών και εδαφών της ΕΕ. Ως εκ τούτου, όλες οι εκτιμήσεις των επιπτώσεων περιλαμβάνουν μια πιο ολοκληρωμένη διαδικασία ελέγχου διαλογής για τον εντοπισμό σημαντικών ασύμμετρων επιπτώσεων των νομοθετικών προτάσεων της Επιτροπής σε διάφορα ευρωπαϊκά εδάφη, όπως οι διασυννοριακές, οι αγροτικές, οι νησιωτικές, οι ορεινές, οι εξόχως απόκεντρες ή οι αραιοκατοικημένες περιοχές. Η εν λόγω μεθοδολογία ελέγχου διαλογής καταδεικνύει, στο πλαίσιο διαδικασίας τριών σταδίων⁵, αν υπάρχουν δυσανάλογες εδαφικές συνέπειες που χρήζουν εκτίμησης εδαφικού αντικτύπου.

Επιπλέον, η Επιτροπή άρχισε να εφαρμόζει πλήρως την προσέγγιση «για κάθε θέσπιση, μία κατάργηση» το 2022, κάτι που σημαίνει ότι ο νέος φόρτος για τις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες που προκύπτει από τις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής αντισταθμίζεται από τη μείωση του υφιστάμενου φόρτου στον ίδιο τομέα πολιτικής. Όλες οι δαπάνες συμμόρφωσης και η εξοικονόμηση κόστους παρουσιάζονται πλήρως και με διαφάνεια στις εκτιμήσεις των επιπτώσεων. Σύμφωνα με την προσέγγιση «για κάθε θέσπιση, μία κατάργηση», το κόστος προσαρμογής αντισταθμίζεται όσο το δυνατόν περισσότερο, ενώ και το διοικητικό κόστος αντισταθμίζεται στον ίδιο τομέα πολιτικής όσο το δυνατόν περισσότερο, λαμβανομένων υπόψη

² Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. την έκθεση του προηγούμενου έτους, σημείο 2.1.

³ COM(2021) 219 final.

⁴ Η αγροτική θωράκιση ανακοινώθηκε στο πλαίσιο της ανακοίνωσης σχετικά με το μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ [COM(2021) 345 final]. Συνεπάγεται την επανεξέταση των πολιτικών από μια αγροτική οπτική γωνία, λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών και δυνητικών, άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων στις θέσεις εργασίας και στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, καθώς και στις αναπτυξιακές προοπτικές, στην κοινωνική ευημερία και στην ποιότητα του περιβάλλοντος στις αγροτικές περιοχές και τις κοινότητες. Εάν υπάρχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις σ' αυτές τις περιοχές και τις κοινότητες, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση μιας παρέμβασης της ΕΕ μπορεί να χρειαστεί να προσαρμοστούν ώστε να ληφθεί υπόψη το ειδικό τους πλαίσιο.

⁵ Οι υπηρεσίες της Επιτροπής εξετάζουν τον δυνητικό εδαφικό αντίκτυπο σε συγκεκριμένους τύπους περιφερειών/περιοχών με τη βοήθεια διερευνητικών ερωτήσεων ([Εργαλείο για τη βελτίωση της νομοθεσίας #18](#)). Εάν η απάντηση σε οποιαδήποτε από αυτές τις ερωτήσεις είναι «ναι», διενεργείται διαδικτυακός έλεγχος αναγκαιότητας εδαφικού αντικτύπου ([Εργαλείο για τη βελτίωση της νομοθεσίας #34](#)). Ο έλεγχος αναγκαιότητας αξιολογεί αν συνιστάται εκτίμηση εδαφικού αντικτύπου. Όταν οι δυνητικές εδαφικές επιπτώσεις θεωρούνται σημαντικές, μια εκτίμηση εδαφικού αντικτύπου παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους πιθανούς τύπους επιπτώσεων σε ολόκληρη την ΕΕ και συμβάλλει στον προσδιορισμό των κινητήριων μοχλών και των δυνητικών ευκαιριών προσαρμογής, ώστε να διασφαλιστεί η πιο ομοιόμορφη κατανομή των αποτελεσμάτων της πολιτικής.

των ιδιαιτεροτήτων των επιμέρους τομέων πολιτικής. Η προσέγγιση κατέστησε το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ πιο αναλογικό συνολικά, οδήγησε σε εκτενέστερη ποσοτικοποίηση του κόστους και των οφελών και λειτούργησε ως ένα είδος «καταμερισμού του κόστους». Ως εκ τούτου, συνέβαλε στην ελαχιστοποίηση του κόστους και στη μεγιστοποίηση των οφελών για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Η ετήσια έρευνα του φόρτου 2022⁶ παρουσιάζει με διαφάνεια τα θετικά αποτελέσματα που οδήγησαν σε συνολική μείωση του διοικητικού φόρτου κατά 7,3 δισ. EUR το 2022.

Συμβολή της πλατφόρμας «Fit for Future» στην απλούστευση και στη μείωση του φόρτου

Το 2022 η πλατφόρμα «Fit for Future»⁷ —μια ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου που βοηθά την Επιτροπή να απλουστεύσει τη νομοθεσία της ΕΕ και να μειώσει τον σχετικό περιττό κανονιστικό φόρτο— εξέδωσε 10 γνώμες⁸ βάσει του ετήσιου προγράμματος εργασίας της. Κάλυψε ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως τα οικονομικά και η φορολογία, το περιβάλλον, η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση, τα δικαιώματα των θυμάτων, η σπατάλη τροφίμων και οι βιολογικές λύσεις. Σε πολλές από τις γνώμες διατυπώθηκαν ιδέες για την απλούστευση και τη μείωση του φόρτου, οι οποίες θα μπορούσαν δυνητικά να οδηγήσουν σε άμεσες βελτιώσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Παράδειγμα αποτελεί η γνώμη σχετικά με τη στρατηγική διαλειτουργικότητας των κυβερνήσεων⁹, στην οποία ζητείται να αναλυθεί —στις σχετικές εκτιμήσεις των επιπτώσεων— η σκοπιμότητα ενός συστήματος διακυβέρνησης της διαλειτουργικότητας. Η γνώμη σχετικά με την αναθεώρηση τόσο της οδηγίας για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους όσο και της οδηγίας σχετικά με την έγκριση τύπου οχημάτων με κινητήρα¹⁰ έχει επίσης τη δυνατότητα να παρέχει οφέλη σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς κάλεσε την Επιτροπή να εξετάσει την πλήρη ψηφιοποίηση του συστήματος ταξινόμησης και την εγκατάσταση ενός κεντρικού συστήματος ταξινόμησης και/ή διαλειτουργικών συστημάτων ή τη διασφάλιση της συμβατότητας και του συντονισμού των συστημάτων ταξινόμησης μεταξύ και εντός των κρατών μελών. Επιπλέον, στη γνώμη σχετικά με τη διασυνδεσιμότητα μεταξύ της ψηφιακής και της πράσινης μετάβασης¹¹ τονίστηκε η σημασία της καλύτερης αξιοποίησης των στρατηγικών προβλέψεων και, μεταξύ άλλων, της καλύτερης πρόσβασης σε δεδομένα μέσω βελτιωμένων ευρυζωνικών υποδομών και διακυβέρνησης.

Το δίκτυο RegHub της Επιτροπής των Περιφερειών¹² προσέφερε την πρακτική πείρα του με την εφαρμογή της πολιτικής της ΕΕ, την οποία η πλατφόρμα μπόρεσε να αξιοποιήσει στις γνώμες της. Το δίκτυο RegHub συνεισέφερε επίσης στο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας της πλατφόρμας

---

⁶ Βλ. https://commission.europa.eu/publications/annual-burden-survey_el.

⁷ Η πλατφόρμα «Fit for Future» αξιοποιεί την εμπειρογνομονία και την πείρα των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών επιπέδων διακυβέρνησης και των ενδιαφερόμενων μερών. Περιλαμβάνει δύο ομάδες: την κυβερνητική ομάδα (εκπρόσωποι εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών από όλες τις χώρες της ΕΕ και την Επιτροπή των Περιφερειών) και την ομάδα ενδιαφερόμενων μερών (εμπειρογνώμονες για τη βελτίωση της νομοθεσίας που εκπροσωπούν επιχειρήσεις και μη κυβερνητικές οργανώσεις, καθώς και η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή). Βλ. https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f_el.

⁸ https://commission.europa.eu/publications/adopted-opinions-2022_el.

⁹ https://commission.europa.eu/system/files/2022-12/Final%20opinion%202022_SBGR3_10%20Governments%20interoperability%20strategy_rev.pdf.

¹⁰ https://commission.europa.eu/system/files/2022-12/Final%20opinion%202022_SBGR2_05%20ELV_rev.pdf.

¹¹ https://commission.europa.eu/system/files/2022-12/Final%20opinion%202022_SBGR1_01%20Interconnectivity_rev.pdf.

¹² Το RegHub είναι δίκτυο τοπικών και περιφερειακών αρχών που αποσκοπεί στη συλλογή πείρας από την εφαρμογή της πολιτικής της ΕΕ μέσω διαβουλεύσεων με φορείς σε τοπικό επίπεδο. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ.: <https://portal.cor.europa.eu/reghub/Pages/default.aspx>.

προτείνοντας θέματα ενδιαφέροντος για το τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο¹³. Το 2022 το δίκτυο παρουσίασε την ειδική έκθεση με τίτλο «21st Century Rules for 21st Century Infrastructure» (Κανόνες του 21ου αιώνα για τις υποδομές του 21ου αιώνα)¹⁴. Η έκθεση επικεντρώθηκε στην υπέρβαση των εμποδίων στις μεταφορές, στις ψηφιακές και στις πράσινες υποδομές που αντιμετωπίζουν οι τοπικές και περιφερειακές διοικήσεις κατά την ανάπτυξη έργων υποδομής. Παρείχε τις απόψεις των περιφερειακών και τοπικών αρχών σχετικά με τα εμπόδια και τις πιθανές επενδυτικές λύσεις, οι οποίες είναι καίριας σημασίας για τη διευκόλυνση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για την Πράσινη Συμφωνία, την ψηφιακή δεκαετία και τη βιώσιμη και την έξυπνη κινητικότητα.

Εκτιμήσεις των επιπτώσεων

Η Επιτροπή αναλύει τη συμμόρφωση με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας στο πλαίσιο κάθε εκτίμησης των επιπτώσεων που εκπονείται για προτάσεις πολιτικής και νομοθετικές προτάσεις. Οι εν λόγω εκτιμήσεις υπόκεινται σε ανεξάρτητο έλεγχο ποιότητας από την επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου¹⁵. Η επιτροπή εξέτασε 70 εκτιμήσεις των επιπτώσεων το 2022, σε σύγκριση με 83 το 2021.

Κατά την εκτίμηση της συμμόρφωσης με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, κάθε διασυνοριακή διάσταση έχει ιδιαίτερη σημασία, όπως η πρόταση οδηγίας για την ανάκτηση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων¹⁶. Η εκτίμηση των επιπτώσεων κατέδειξε ότι οι μεμονωμένες προσπάθειες των κρατών μελών για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση του διασυνοριακού χαρακτήρα των ομάδων οργανωμένου εγκλήματος. Αυτό οφείλεται στο ότι το 70 % των εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ είναι ενεργό σε περισσότερα από τρία κράτη μέλη και αποκρύπτει και επενδύει εκ νέου περιουσιακά στοιχεία που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά της ΕΕ¹⁷.

Όσον αφορά την αναλογικότητα της εν λόγω πρότασης, η συγκεκριμένη ανάλυση εκτίμησης των επιπτώσεων επικεντρώθηκε στον βαθμό στον οποίο τα μέτρα είναι αναλογικά και σε σύγκριση με τον φόρτο που επιβαρύνει τα κράτη μέλη. Η ανάλυση εξέτασε την πιθανή παρέμβαση στην ελευθερία αυτοοργάνωσης των κρατών μελών και στην εξισορρόπηση της αποτελεσματικότητας με την παρέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο αντίκτυπος των προτεινόμενων μέτρων στα κράτη μέλη όσον αφορά τους απαιτούμενους πόρους και την ανάγκη προσαρμογής των εθνικών πλαισίων αντισταθμίζεται από τα αναμενόμενα οφέλη της καλύτερης ικανότητας των αρχών να ανιχνεύουν και να εντοπίζουν, να δεσμεύουν, να διαχειρίζονται και να δημεύουν παράνομα περιουσιακά στοιχεία.

---

¹³ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο του δικτύου RegHub, βλ. σημείο 2.4 κατωτέρω.

¹⁴ <https://cor.europa.eu/en/engage/Documents/RegHub/RegHub%20report%20on%2021%20century%20rules.pdf>.

¹⁵ Η δραστηριότητα της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου παρουσιάζεται στις ετήσιες εκθέσεις της: https://commission.europa.eu/law/law-making-process/regulatory-scrutiny-board_el#ref-ετήσιες-εκθέσεις.

¹⁶ SWD(2022) 245 final, έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής — Έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ανάκτηση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων.

¹⁷ Οι εγκληματικές ομάδες χρησιμοποιούν ένα σύνθετο δίκτυο τραπεζικών λογαριασμών και εταιρειών-βιτρινών σε όλες τις έννομες τάξεις για να συγκαλύπτουν τη διαδρομή του ελέγχου και να αποκρύπτουν την πηγή και την κυριότητα των κεφαλαίων. Οι εγκληματίες φαίνεται να στοχεύουν κράτη μέλη με ασθενέστερα συστήματα ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων. Συνεπώς, η ανανέωση των προσπαθειών σε ολόκληρη την ΕΕ οι οποίες θα στρέφονται κατά των οικονομικών μέσων των εγκληματικών οργανώσεων είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική ανάκτηση των οργάνων και των προϊόντων εγκλήματος. Η προτεινόμενη οδηγία θα διευκολύνει τη διασυνοριακή συνεργασία και θα συμβάλει στην αποτελεσματικότερη καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος.

Αξιολογήσεις και έλεγχοι καταλληλότητας

Η επικουρικότητα και η αναλογικότητα αποτελούν επίσης ουσιώδεις πτυχές των αξιολογήσεων και των ελέγχων καταλληλότητας, που αξιολογούν αν οι δράσεις σε επίπεδο ΕΕ επιτυγχάνουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα ως προς την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα, τη συνοχή, τη συνάφεια και την ενωσιακή προστιθέμενη αξία.

Η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου εξέτασε 10 μείζονες αξιολογήσεις, συμπεριλαμβανομένων 2 ελέγχων καταλληλότητας το 2022. Οι αξιολογήσεις συμβάλλουν επίσης στην εκτίμηση του αν η δράση της ΕΕ εξακολουθεί να συνάδει με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας με την πάροδο του χρόνου.

Για παράδειγμα, από την αξιολόγηση της οδηγίας για την ιλύ καθαρισμού λυμάτων¹⁸ διαπιστώθηκε ότι η οδηγία διατήρησε την προστιθέμενη αξία της σε σύγκριση με τις αμιγώς εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις, καθώς αποτελεί το μοναδικό νομικό μέσο που παρέχει ένα πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ για τους περιβαλλοντικούς όρους σχετικά με την προστασία του εδάφους για την ασφαλή χρήση της ιλύος σε καλλιεργημένα εδάφη στην ΕΕ. Θέτει ένα ελάχιστο επίπεδο εναρμόνισης για τον έλεγχο της ρύπανσης, με στόχο τη μείωση των κινδύνων για το περιβάλλον και την υγεία που συνδέονται με την ανάκτηση της ιλύος στη γεωργία. Η αξιολόγηση έδειξε ότι, παρότι πολλά κράτη μέλη είχαν θεσπίσει αυστηρότερους κανόνες, το ελάχιστο επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος που ορίζεται στην οδηγία χρησίμευσε ως βάση για τις εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις σε άλλα κράτη μέλη και σε υποψήφιες χώρες όπου δεν είχαν ακόμα επιτευχθεί τα ελάχιστα πρότυπα της οδηγίας. Ως εκ τούτου, η οδηγία ήταν πλήρως σύμφωνη με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

2.2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο¹⁹

Το 2022 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έλαβε 249 υπομνήματα από εθνικά κοινοβούλια βάσει του πρωτοκόλλου αριθ. 2, εκ των οποίων τα 34 ήταν αιτιολογημένες γνώμες²⁰ και τα 215 ήταν εισηγήσεις (υπομνήματα στα οποία δεν εγείρονται ανησυχίες σχετικά με την επικουρικότητα). Συγκριτικά, το 2021 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έλαβε 227 υπομνήματα, εκ των οποίων τα 24 ήταν αιτιολογημένες γνώμες.

Το 2022 ο κ. Nacho Sánchez Amor (Ομάδα της Προοδευτικής Συμμαχίας των Σοσιαλιστών και Δημοκρατών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο / ES) και η κ. Karen Melchior (Ομάδα Renew Europe / DK) ήταν οι μόνιμοι εισηγητές για την επικουρικότητα της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων (JURI), κατά το πρώτο και το δεύτερο εξάμηνο του έτους, αντίστοιχα. Το 2022 η επιτροπή συνέβαλε στην 37η²¹ και 38η²² εξαμηνιαία έκθεση της COSAC σχετικά με τις εξελίξεις στις διαδικασίες και στις πρακτικές της ΕΕ που σχετίζονται με τον κοινοβουλευτικό έλεγχο.

---

¹⁸ SWD(2023) 157 final.

¹⁹ Τα σημεία 2.2 έως 2.4 της παρούσας έκθεσης βασίζονται σε εισηγήσεις των αντίστοιχων θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ.

²⁰ Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Επιτροπή (που καταχώρισαν 16 αιτιολογημένες γνώμες κατά την ίδια περίοδο) ερμηνεύουν με διαφορετικό τρόπο τον αριθμό των αιτιολογημένων γνωμών. Αιτιολογημένη γνώμη που αφορά περισσότερες από μία προτάσεις της Επιτροπής υπολογίζεται από την Επιτροπή ως μία μόνο αιτιολογημένη γνώμη για στατιστικούς σκοπούς, ενώ για να καθοριστεί αν έχει συμπληρωθεί το κατώτατο όριο για την ενεργοποίηση της διαδικασίας της «κίτρινης κάρτας» ή της «πορτοκαλί κάρτας» σχετικά με πρόταση της Επιτροπής, η συγκεκριμένη αιτιολογημένη γνώμη υπολογίζεται ως μία αιτιολογημένη γνώμη για καθεμία από τις προτάσεις που καλύπτονται. Αντιθέτως, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπολογίζει τόσες αιτιολογημένες γνώμες όσες είναι οι σχετικές προτάσεις. Τα κατώτατα όρια καθορίζονται στο άρθρο 7 του πρωτοκόλλου αριθ. 2.

²¹ <https://www.parlue2022.fr/content/download/10398/file/37th%20Bi-annual%20Report%20of%20COSAC.pdf?inLanguage=eng-GB>.

Η Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (EPRS) συνέχισε να επικουρεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την ενσωμάτωση, στο έργο του, των πτυχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας με τους εξής τρόπους: Το 2022 εκπόνησε 45 αρχικές αξιολογήσεις των εκτιμήσεων των επιπτώσεων της Επιτροπής²³, 1 ολοκληρωμένη ανάλυση των αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τη βελτίωση της νομοθεσίας²⁴, 6 εκ των υστέρων ευρωπαϊκές αξιολογήσεις εφαρμογής, 20 αξιολογήσεις εφαρμογής, 4 έγγραφα με τίτλο «Εφαρμογή στην πράξη» (συμπεριλαμβανομένης δημοσίευσης που εξετάζει ενδελεχώς το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής), 4 λεπτομερείς κυλιόμενους καταλόγους ελέγχου και 1 άλλη μελέτη. Όσον αφορά την ενωσιακή προστιθέμενη αξία, υπήρξαν επίσης 2 εκθέσεις σχετικά με το «κόστος της μη Ευρώπης», 2 αξιολογήσεις για την ενωσιακή προστιθέμενη αξία και 5 έγγραφα σχετικά με την προστιθέμενη αξία των υφιστάμενων πολιτικών της ΕΕ, καθώς και 3 άλλες δημοσιεύσεις.

2.3. ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Το 2022 το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Συμβούλιο) — συμπεριλαμβανομένων των σχετικών ομάδων εργασίας του— συνέχισε να παρακολουθεί την αποτελεσματική εφαρμογή των συμπερασμάτων που είχαν εγκρίνει το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τα προηγούμενα έτη και τα οποία καλύπτουν τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Πρόκειται για τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σχετικά με την «περαιτέρω ολοκλήρωση του θεματολογίου για την ενιαία αγορά»²⁵, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με: τη «Βελτίωση της νομοθεσίας “Εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας και της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης”»²⁶, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με «ρυθμιστικά δοκιμαστήρια και ρήτρες πειραματισμού ως εργαλεία για ένα φιλικό προς την καινοτομία, διαχρονικό και ανθεκτικό κανονιστικό πλαίσιο που αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις διαταρακτικές προκλήσεις στην ψηφιακή εποχή»²⁷, και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις τεχνολογίες δεδομένων για περαιτέρω «Βελτίωση της νομοθεσίας»²⁸.

Εκτός από τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει της Συνθήκης, το Συμβούλιο ενημερώνει τα κράτη μέλη σχετικά με τις γνώμες των εθνικών κοινοβουλίων όσον αφορά τις νομοθετικές προτάσεις. Το 2022 η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου διένειμε 32 αιτιολογημένες γνώμες που ελήφθησαν στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου αριθ. 2 και 152 γνώμες που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου²⁹.

2.4. Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Το 2022 η Επιτροπή των Περιφερειών συνέχισε να εργάζεται για την επικουρικότητα, την αναλογικότητα και τη βελτίωση της νομοθεσίας, με γνώμονα τις προτεραιότητες που έχει θέσει

---

²² <https://parleu2022.cz/wp-content/uploads/2022/11/3.-38th-Bi-annual-Report-of-COSAC.pdf>.

²³ Οι ορισμοί των όρων που περιλαμβάνονται στο παρόν σημείο παρέχονται στην ΙΑΤΕ, τη βάση δεδομένων ορολογίας της ΕΕ: <https://iate.europa.eu/home>.

²⁴ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/699463/EPRS_BRI\(2022\)699463_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/699463/EPRS_BRI(2022)699463_EN.pdf).

²⁵ Έγγραφο EUCO 17/18, σημείο II/2 και IV/15, και έγγραφο EUCO 13/20, σημείο II/4, και όσον αφορά την εφαρμογή, έγγραφο ST 11654/21 του Συμβουλίου.

²⁶ Έγγραφο ST 6232/20 του Συμβουλίου, σημεία 2 και 12.

²⁷ Έγγραφο ST 13026/1/20 ΑΝΑΘ. 1 του Συμβουλίου, σημεία 3 και 12.

²⁸ ΕΕ C 241 της 21.6.2021, σ. 13.

²⁹ Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου δεν λαμβάνει συστηματικά όλες τις γνώμες από τα εθνικά κοινοβούλια, και ως εκ τούτου, ο αριθμός των γνώμων που λαμβάνονται μπορεί να διαφέρει μεταξύ των θεσμικών οργάνων· βλ. επίσης υποσημείωση 20.

για την περίοδο 2020-2025³⁰. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται: συνέχιση της συμβολής στη βελτίωση της ποιότητας της νομοθεσίας της ΕΕ, καλύτερη πρόβλεψη του εδαφικού της αντικτύπου και προώθηση της αρχής της ενεργού επικουρικότητας³¹. Αυτό υποστηρίχθηκε από τα πορίσματα της ετήσιας έκθεσης της ΕΕ για την κατάσταση των δήμων και των περιφερειών 2022 της Επιτροπής των Περιφερειών³², στην οποία υπογραμμίζεται η σημασία της αρχής της επικουρικότητας στην πολιτική συνοχής της ΕΕ και ο καίριος ρόλος που διαδραματίζει η Επιτροπή των Περιφερειών στην προώθηση του διαλόγου σχετικά με την επικουρικότητα στη Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης.

Παρακολούθηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

Το 2022 η Επιτροπή των Περιφερειών εξέδωσε 23 γνώμες σχετικά με νομοθετικές προτάσεις, 31 γνώμες σχετικά με άλλα έγγραφα ή θέματα και 8 ψηφίσματα. Από αυτές, 24 γνώμες περιλάμβαναν συγκεκριμένες αναφορές στη συμμόρφωση με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας ή συγκεκριμένες συστάσεις για τη βελτίωση της εν λόγω συμμόρφωσης. Επιπλέον, 7 ψηφίσματα εξέτασαν ζητήματα επικουρικότητας και αναλογικότητας, συμπεριλαμβανομένων ψηφισμάτων σχετικά με τη Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης (Ιανουάριος 2022), σχετικά με τα αποτελέσματα και τη συνέχεια που δόθηκε στη Διάσκεψη (Ιούνιος 2022), και δύο ψηφισμάτων σχετικά με το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2023 (Ιούνιος και Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2022).

Η συντονιστική ομάδα επικουρικότητας της Επιτροπής των Περιφερειών προσδιόρισε 4 φακέλους προτεραιότητας για την παρακολούθηση της επικουρικότητας³³ και 5 πρόσθετες προτάσεις ως «επίσης συναφείς» για παρακολούθηση³⁴ το 2022. Κατά την περίοδο αυτήν, τα μέλη του δικτύου παρακολούθησης της επικουρικότητας της Επιτροπής των Περιφερειών απέστειλαν 20 εισηγήσεις στην Επιτροπή των Περιφερειών. Έως το τέλος του έτους η Επιτροπή των Περιφερειών είχε εκδώσει ή βρισκόταν στο στάδιο εκπόνησης γνώμων σχετικά με τις περισσότερες από τις πρωτοβουλίες που είχαν ήδη οριστεί και δημοσιευτεί.

Ενεργός επικουρικότητα και βελτίωση της νομοθεσίας στο ευρύτερο πλαίσιο της ΕΕ

Στη Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης, η Επιτροπή των Περιφερειών τάχθηκε υπέρ της έννοιας της «ενεργού επικουρικότητας», ειδικότερα με τις προτάσεις της σχετικά με τον τρόπο «χρήσης της ενεργού επικουρικότητας ώστε να ενισχυθεί η συμμετοχή των κοινοβουλίων, των περιφερειών και των δήμων στη διαμόρφωση των πολιτικών της ΕΕ». Η συνεισφορά αυτή ζητούσε, μεταξύ άλλων, τα εξής: συστηματική χρήση του «πίνακα» εκτίμησης της επικουρικότητας που ανέπτυξε η Επιτροπή των Περιφερειών· πιο διαφανείς και ευρύτερες

---

³⁰ Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών για την περίοδο 2020-2025 — Η Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω των χωριών, των πόλεων και των περιφερειών της (EE C 324 της 1.10.2020, σ. 8) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX:52020XR1392>.

³¹ Η έννοια της «ενεργού επικουρικότητας» συνεπάγεται ότι τα εθνικά κοινοβούλια και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές συμβάλλουν στο προνομοθετικό στάδιο ώστε να βοηθήσουν την Επιτροπή να προσαρμόσει τις προτάσεις της στο συγκεκριμένο πλαίσιο πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Βλ. την έκθεση σχετικά με την «ενεργό επικουρικότητα» από την ειδική ομάδα «Επικουρικότητα και αναλογικότητα — “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”»: https://ec.europa.eu/info/files/report-task-force-sub subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_el
[4739 Report State of R and C 2022 EN-N - main page.pdf \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/files/report-task-force-sub subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_el).

³² Οι προτεραιότητες που ορίστηκαν ήταν οι εξής: δέσμη μέτρων μηδενικής ρύπανσης (με προτάσεις για την ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτων και την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα)· δέσμη μέτρων για το κλίμα (με πιστοποίηση της απορρόφησης άνθρακα και ορθολογική χρήση γεωργικών φαρμάκων)· πρόταση για τις υπηρεσίες πολυτροπικής ψηφιακής κινητικότητας· και πρόταση για τους φορείς ισότητας.

³⁴ Ως «επίσης συναφείς» χαρακτηρίστηκαν: η ψηφιακή εκπαίδευση και οι ψηφιακές δεξιότητες· το ελάχιστο εισόδημα· η ευρωπαϊκή στρατηγική για τη φροντίδα· η αναθεώρηση της οδηγίας για τα αστικά λύματα· και η στρατηγική διαλειτουργικότητας των κυβερνήσεων της ΕΕ.

εκτιμήσεις εδαφικού αντικτύπου για την αξιολόγηση των επιπτώσεων της νομοθεσίας της ΕΕ σε δήμους και περιφέρειες· εφαρμογή της επικουρικότητας στις διαδικασίες διακυβέρνησης της ΕΕ, όπως το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Σε περίπτωση μεταρρύθμισης της Συνθήκης, η Επιτροπή των Περιφερειών ζήτησε να δοθεί στα εθνικά/περιφερειακά κοινοβούλια και/ή στην Επιτροπή των Περιφερειών το δικαίωμα πρωτοβουλίας να προτείνουν ή να καταργήσουν τη νομοθεσία της ΕΕ και πρότεινε να δοθεί στην αρχή της αναλογικότητας το ίδιο νομικό καθεστώς με την αρχή της επικουρικότητας.

Η συμβολή της αντιπροσωπείας της Επιτροπής των Περιφερειών και του τότε προέδρου της, Απόστολου Τζιτζικώστα (ως εισηγητή για την «επικουρικότητα» στην ομάδα εργασίας της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης που αφορούσε τη δημοκρατία) συνέβαλε στη διατύπωση της βασικής σύστασης της Διάσκεψης εν προκειμένω, και συγκεκριμένα της πρότασης αριθ. 40, η οποία ορίζει ότι «[η] ενεργός επικουρικότητα και η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση αποτελούν βασικές αρχές και θεμελιώδη χαρακτηριστικά της λειτουργικότητας και της δημοκρατικής λογοδοσίας της ΕΕ»³⁵. Η πρόταση αριθ. 40 περιλαμβάνει πρόταση για «[μ]εταρρύθμιση της Επιτροπής των Περιφερειών ώστε να συμπεριλάβει κατάλληλους διαύλους διαλόγου τόσο για τις περιφέρειες όσο και για τις πόλεις και τους δήμους, παρέχοντάς της ενισχυμένο ρόλο στη θεσμική αρχιτεκτονική, όσον αφορά ζητήματα με εδαφικό αντίκτυπο» και αναφέρει ότι «[η] συστηματική χρήση ενός ορισμού της επικουρικότητας που συμφωνείται από κοινού από όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα μπορούσε να συμβάλει στην αποσαφήνιση του αν οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται σε ευρωπαϊκό, εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο».

Σε συνέχεια των συστάσεων αυτών, η 10η διάσκεψη για την επικουρικότητα πραγματοποιήθηκε στις 11 Νοεμβρίου 2022 στη Βαλένθια (Ισπανία)³⁶. Με τη συμμετοχή του αντιπροέδρου της Επιτροπής, κ. Šefčovič, (μέσω βιντεοσκοπημένου μηνύματος) και της επιτρόπου Ferreira, και παρουσία βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η διάσκεψη ενέκρινε σειρά συμπερασμάτων για την περαιτέρω προώθηση της έννοιας της «ενεργού επικουρικότητας» ως κεντρικού στοιχείου του θεματολογίου της ΕΕ για τη βελτίωση της νομοθεσίας και για την ενίσχυση της συμβολής του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου στη χάραξη τεκμηριωμένων και ανθεκτικών στις μελλοντικές εξελίξεις πολιτικών της ΕΕ. Οι συμμετέχοντες στη διάσκεψη ζήτησαν να ενσωματωθεί η ενεργός επικουρικότητα σε όλες τις σχετικές διαδικασίες διακυβέρνησης της ΕΕ, να αποκτήσει η Επιτροπή των Περιφερειών πιο ενεργό ρόλο στην παρακολούθηση της επικουρικότητας και να ασκεί νομοθετική λειτουργία σε βασικές εδαφικές πολιτικές σε περίπτωση μεταρρύθμισης της Συνθήκης.

Το 2022 η Επιτροπή των Περιφερειών συνέχισε να αναπτύσσει τις δραστηριότητές της για τη βελτίωση της νομοθεσίας, ορισμένες από τις οποίες αναλήφθηκαν σε συνεργασία με την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο —ιδίως μέσω της πλατφόρμας «Fit for Future», του δικτύου RegHub και της συμβολής της ΕτΠ στην έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τίτλο «Βελτίωση της νομοθεσίας: συνένωση δυνάμεων για τη θέσπιση καλύτερων νόμων», που εγκρίθηκε τον Μάιο του 2022³⁷. Το δίκτυο RegHub συνέβαλε σε δύο στοχευμένες διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη στην πλατφόρμα «Fit for Future», οι οποίες τροφοδότησαν δύο γνώμες της πλατφόρμας «Fit for Future» που εκπονήθηκαν από εισηγητές της Επιτροπής των Περιφερειών.

Το Προεδρείο της Επιτροπής των Περιφερειών συγκρότησε τη νέα συντονιστική ομάδα βελτίωσης της νομοθεσίας και ενεργού επικουρικότητας (BRASS-G) τον Ιούνιο του 2022, η

³⁵ Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης: Έκθεση σχετικά με το τελικό αποτέλεσμα <https://wayback.archive-it.org/12090/20230417153528/https://futureu.europa.eu/el/?locale=el>.

³⁶ «Active Subsidiarity: Daring more EU democracy – Creating EU added value» (Ενεργός επικουρικότητα: Περισσότερη δημοκρατία της ΕΕ — Δημιουργία ενωσιακής προστιθέμενης αξίας) (<https://cor.europa.eu/en/events/Pages/10th-subsidiarity-conference.aspx>).

³⁷ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2022-0167_EL.html.

οποία εγκαινιάστηκε επίσημα στις 11 Νοεμβρίου 2022 και αντικατέστησε την πρώην συντονιστική ομάδα επικουρικότητας. Η ομάδα, υπό την προεδρία του Karl-Heinz Lambertz (BE/PES), πρώην προέδρου της Επιτροπής των Περιφερειών, αποσκοπεί στην παροχή «πιο ολοκληρωμένης και εξορθολογισμένης διακυβέρνησης της ΕτΠ» στον τομέα της βελτίωσης της νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης της επικουρικότητας, ώστε να αυξηθεί η συνοχή, η προβολή και ο αντίκτυπος του έργου της Επιτροπής των Περιφερειών και να ενισχυθούν οι διοργανικές επαφές. Το Προεδρείο ανέθεσε στην ομάδα BRASS-G να διερευνήσει ειδικά την αξιολόγηση του εδαφικού αντικτύπου της νομοθεσίας της ΕΕ στις αγροτικές περιοχές με στόχο την ανάπτυξη μιας προσέγγισης αγροτικής θωράκισης για την Επιτροπή των Περιφερειών.

2.5. ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Το 2022 το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε ορισμένες αποφάσεις σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Πρώτον, το Δικαστήριο αποσαφήνισε το πεδίο εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, εφαρμόζεται μόνο στους τομείς οι οποίοι δεν υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ. Το ζήτημα ανέκυψε σε σχέση με τη νομική προσφυγή που άσκησαν δύο κράτη μέλη όσον αφορά τον κανονισμό περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας³⁸.

Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο κανονισμός ο οποίος περιλαμβάνει δημοσιονομικούς κανόνες περί των ειδικότερων λεπτομερειών θέσπισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ, κατά την έννοια του άρθρου 322, παράγραφος 1 στοιχείο α) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εμπίπτει στην άσκηση αρμοδιότητας της ΕΕ σχετικής με τη λειτουργία της, η οποία, ως εκ της φύσεώς της, μπορεί να ασκηθεί μόνον από την ίδια την ΕΕ. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι στην περίπτωση αυτήν η αρχή της επικουρικότητας δεν έχει εφαρμογή³⁹. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να διαβιβάσει την πρότασή της για κανονισμό στα εθνικά κοινοβούλια βάσει του πρωτοκόλλου αριθ. 2.

Ωστόσο, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η αρχή της επικουρικότητας είχε εφαρμογή στον κανονισμό για τη θέσπιση συστήματος ελέγχου των συγκεντρώσεων της ΕΕ⁴⁰, δεδομένου ότι βασίζεται εν μέρει στο άρθρο 352 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν εμπίπτει, επομένως, στον τομέα αποκλειστικής αρμοδιότητας της ΕΕ⁴¹.

Το Γενικό Δικαστήριο επανέλαβε ότι η αρχή της επικουρικότητας αποτελείται, αφενός, από ένα αρνητικό κριτήριο (που ελέγχει την άποψη ότι οι επιδιωκόμενοι στόχοι δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη που ενεργούν μεμονωμένα) και, αφετέρου, από ένα θετικό κριτήριο (που ελέγχει την άποψη ότι οι στόχοι μπορούν, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων τους, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο ΕΕ). Με βάση αυτά τα δύο στοιχεία

---

³⁸ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης (ΕΕ L 4331 της 22.12.2020, σ. 1).

³⁹ Απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2022 στην υπόθεση C-157/21, Πολωνία κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, ECLI:EU:C:2022:98, σκέψη 241.

⁴⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων («Κοινοτικός κανονισμός συγκεντρώσεων») (ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 1).

⁴¹ Απόφαση της 13ης Ιουλίου 2022 στην υπόθεση T-227/21, Illumina κατά Επιτροπής, ECLI:EU:T:2022:447, σκέψη 160. Κατά της απόφασης ασκήθηκε έφεση ενώπιον του Δικαστηρίου (υπόθεση C-611/22 P).

διευκρινίζεται, εν τέλει, από δύο διαφορετικές οπτικές σκοπιές το ίδιο ζήτημα, ήτοι αν η επίτευξη των εν λόγω σκοπών απαιτεί ενέργειες σε επίπεδο ΕΕ ή σε επίπεδο κρατών μελών⁴².

Δεύτερον, η νομική προσφυγή κατά του κανονισμού περί γενικής αιρεσιμότητας ζητούσε επίσης από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί της αρχής της αναλογικότητας. Το Δικαστήριο επισήμανε ότι πρέπει να αναγνωρίζεται στον νομοθέτη της Ένωσης ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, η οποία δεν αφορά αποκλειστικώς τη φύση και το περιεχόμενο των διατάξεων που πρέπει να θεσπιστούν στους τομείς που συνεπάγονται επιλογές τόσο πολιτικής όσο και οικονομικής ή κοινωνικής φύσεως, αλλά επίσης, σε ορισμένο βαθμό, τη διαπίστωση των βασικών στοιχείων.

Εν προκειμένω, δεν αποδείχθηκε ότι ο νομοθέτης της Ένωσης υπερέβη την ευρεία εξουσία εκτιμήσεως την οποία διέθετε συναφώς κατά την εξέταση της ανάγκης άμβλυνσης των σοβαρών κινδύνων που ενδέχεται να προκύψουν από παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου⁴³, ήτοι των κινδύνων για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση της ΕΕ ή για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της. Εξάλλου, το Δικαστήριο απέρριψε το επιχείρημα ότι τα κριτήρια που διέπουν την επιλογή και το περιεχόμενο των προς λήψη μέτρων δεν ήταν επαρκώς συγκεκριμένα. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι τα λαμβανόμενα μέτρα πρέπει να είναι αυστηρώς ανάλογα προς τον αντίκτυπο που έχουν οι διαπιστούμενες παραβιάσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ ή των οικονομικών συμφερόντων της. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω σκέψεων, το Δικαστήριο απέρριψε τα επιχειρήματα σχετικά με την προβαλλόμενη παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, καθώς και όλους τους λοιπούς λόγους ακυρώσεως⁴⁴.

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΑ

3.1. ΓΕΝΙΚΑ

Το 2022 η Επιτροπή έλαβε **32 αιτιολογημένες γνώμες**⁴⁵ από τα εθνικά κοινοβούλια⁴⁶. Ο αριθμός αυτός είναι σημαντικά υψηλότερος απ' ό,τι τα προηγούμενα 3 έτη (2019-2021) και διπλάσιος από τον αριθμό που έλαβε το 2021 (βλ. διάγραμμα κατωτέρω). Παρά την αύξηση αυτήν, η Επιτροπή παρατήρησε ότι ορισμένες αιτιολογημένες γνώμες δεν βασίζονται σε σαφή κριτική για παραβίαση της επικουρικότητας, αλλά μάλλον σε εικαζόμενη έλλειψη ανάλυσης των εθνικών συνθηκών.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι ο αριθμός των αιτιολογημένων γνωμών και ο συνολικός αριθμός των γνωμών έχουν σαφώς μειωθεί μέχρι στιγμής κατά τη διάρκεια της τρέχουσας θητείας της Επιτροπής (από τον Δεκέμβριο του 2019) σε σύγκριση με τις δύο προηγούμενες θητείες (2009-2014 και 2014-2019).

---

⁴² Ο.π., σκέψη 158.

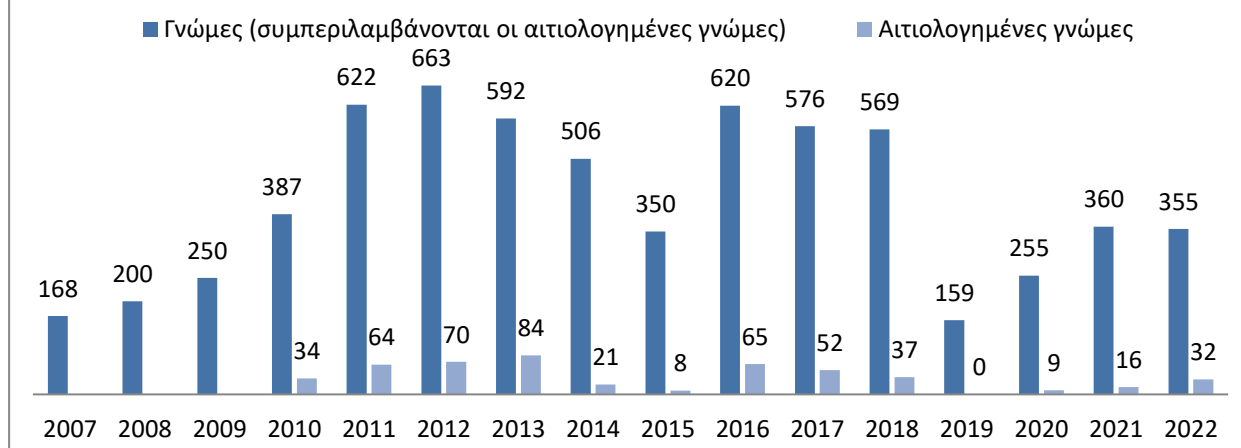
⁴³ Απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2022 στην υπόθεση C-157/21, Πολωνία κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, ECLI:EU:C:2022:98, σκέψεις 354-357.

⁴⁴ Ο.π., σκέψεις 358-363. Βλ. επίσης τα επιχειρήματα που απορρίφθηκαν στην απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2022 στην υπόθεση C-156/21, Ουγγαρία κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, ECLI:EU:C:2022:97, σκέψεις 339-346.

⁴⁵ Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 2, κάθε εθνικό κοινοβούλιο ή κάθε κοινοβουλευτικό σώμα εθνικού κοινοβουλίου μπορεί, εντός προθεσμίας 8 εβδομάδων από την ημερομηνία διαβίβασης ενός σχεδίου νομοθετικής πράξης, στις επίσημες γλώσσες της Ένωσης, να εκδώσει αιτιολογημένη γνώμη στην οποία να εκτίθενται οι λόγοι για τους οποίους εκτιμά ότι το εν λόγω σχέδιο δεν συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας. Βλ. επίσης υποσημείωση 51.

⁴⁶ Ο αριθμός αυτός αναφέρεται στον συνολικό αριθμό των γνωμών που ελήφθησαν από τα κοινοβουλευτικά σώματα βάσει του πρωτοκόλλου αριθ. 2. Βλ. επίσης υποσημείωση 20 και παράρτημα 1 για τον κατάλογο των εγγράφων της Επιτροπής σχετικά με τα οποία η Επιτροπή έλαβε αιτιολογημένες γνώμες.

Σύγκριση γνώμων και αιτιολογημένων γνώμων

Από τα 39 εθνικά κοινοβούλια ή κοινοβουλευτικά σώματα, 13 εξέδωσαν αιτιολογημένες γνώμες το 2022 (έναντι 7 το 2021 και 8 το 2020), οι οποίες προέρχονται από 10 κράτη μέλη. Το κοινοβουλευτικό σώμα που εξέδωσε μακράν τον μεγαλύτερο αριθμό αιτιολογημένων γνώμων ήταν το σουηδικό *Riksdag* με 14 αιτιολογημένες γνώμες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν πάνω από το 40 % του συνόλου. Άλλα κοινοβουλευτικά σώματα που εξέδωσαν αιτιολογημένες γνώμες το 2022 ήταν το τσεχικό *Poslanecká sněmovna* (4), το γαλλικό *Sénat* (4), το δανικό *Folketing* (2) και το τσεχικό *Senát*, το γερμανικό *Bundesrat*, το ολλανδικό *Eerste Kamer*, το ουγγρικό *Országgyűlés*, τα ιρλανδικά *Houses of the Oireachtas* (και τα δύο κοινοβουλευτικά σώματα εξέδωσαν κοινή αιτιολογημένη γνώμη), το ολλανδικό *Tweede Kamer*, το βουλγαρικό *Narodno Sabranie* και το φινλανδικό *Eduskunta* (όλα εξέδωσαν από 1 αιτιολογημένη γνώμη).

Οι 32 αιτιολογημένες γνώμες που ελήφθησαν το 2022 αφορούσαν **24 διαφορετικές προτάσεις** (βλ. παράρτημα 1). Μόνο 4 προτάσεις έλαβαν περισσότερες από 1 αιτιολογημένες γνώμες και καμία πρόταση δεν έλαβε περισσότερες από 5 αιτιολογημένες γνώμες. Από τις 32 προτάσεις που ελήφθησαν, οι 5 αφορούσαν την πρόταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη μεταρρύθμιση της εκλογικής νομοθεσίας της ΕΕ, 4 αφορούσαν την πρόταση για μια ευρωπαϊκή πράξη για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και 2 αφορούσαν τις προτάσεις για την αναθεωρημένη οδηγία⁴⁷ και τον αναθεωρημένο κανονισμό⁴⁸ για τις αγορές αερίου και υδρογόνου. Κάθε μία από τις υπόλοιπες αιτιολογημένες γνώμες αφορούσε διαφορετική πρόταση της Επιτροπής. Από τους έξι πρωταρχικούς τομείς προτεραιότητας της Επιτροπής για την περίοδο 2019-2024⁴⁹, οι δύο προτεραιότητες που έλαβαν τον μεγαλύτερο αριθμό αιτιολογημένων γνώμων ήταν η «Νέα ώθηση για την ευρωπαϊκή δημοκρατία» και η «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία».

Το ακόλουθο σημείο 3.2 καλύπτει τις βασικές περιπτώσεις προτάσεων που έλαβαν περισσότερες από μία αιτιολογημένες γνώμες.

3.2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

Σχετικά με την πρόταση μεταρρύθμισης της **εκλογικής νομοθεσίας της ΕΕ**⁵⁰, πρόταση που υπέβαλε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 της Συνθήκης για

⁴⁷ COM(2021) 803 final.

⁴⁸ COM(2021) 804 final.

⁴⁹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024_el.

⁵⁰ 2020/2220(INL).

την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Επιτροπή έλαβε αιτιολογημένες γνώμες από το σουηδικό *Riksdag*, το δανικό *Folketing*, τα ολλανδικά *Eerste* και *Tweede Kamer*, καθώς και κοινή γνώμη και από τα δύο κοινοβουλευτικά σώματα των ιρλανδικών *Houses of the Oireachtas*. Από το 2017 καμία μεμονωμένη πρόταση δεν είχε λάβει τόσες πολλές αιτιολογημένες γνώμες που να αντιστοιχούν σε τόσες πολλές ψήφους (8), παρότι το σύνολο αυτό εξακολουθεί να υπολείπεται κατά πολύ σε σχέση με το κατώτατο όριο για την ενεργοποίηση της διαδικασίας της «κίτρινης κάρτας»⁵¹.

Για το σουηδικό *Riksdag*, οι στόχοι που τίθενται στην πρόταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα μπορούσαν να επιτευχθούν καλύτερα από τα ίδια τα κράτη μέλη. Αυτό οφείλεται στο ότι οι σουηδικοί κανόνες για τις εκλογές της ΕΕ είναι παρόμοιοι με εκείνους που ισχύουν για τις εθνικές εκλογές, είναι οικείοι στους ψηφοφόρους και θα συμβάλουν στη διατήρηση της εμπιστοσύνης ως προς την αξιοπιστία των υφιστάμενων κανόνων. Τόσο το σουηδικό *Riksdag* όσο και το δανικό *Folketing* υποστήριξαν ότι η εσωτερική οργάνωση των πολιτικών κομμάτων και η λειτουργία των προεκλογικών εκστρατειών θα πρέπει να ρυθμίζονται σε εθνικό επίπεδο, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι εθνικές πρακτικές και παραδόσεις. Το *Folketing* είχε παρόμοια άποψη όσον αφορά τη μείωση του ορίου ηλικίας ψήφου στα 16 έτη. Τα ιρλανδικά *Houses of the Oireachtas* δήλωσαν ότι η πρόταση δεν αιτιολογεί, με ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες, τους λόγους για τους οποίους ο στόχος της δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η πρόταση δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας, καθώς δεν αποδεικνύει ότι τα αποτελέσματα θα μπορούσαν να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο ΕΕ και ότι, ως εκ τούτου, θα μπορούσε να συνιστά επέμβαση σε τομέα εθνικής αρμοδιότητας.

Εκτός από τις εν λόγω αιτιολογημένες γνώμες, το τσεχικό *Poslanecká sněmovna* υποστήριξε τις πολυάριθμες επιφυλάξεις της τσεχικής κυβέρνησης σχετικά με το σχέδιο κανονισμού στη θέση της για το πλαίσιο και εξέφρασε επιφυλάξεις για τις περισσότερες από τις προτεινόμενες διατάξεις. Ειδικότερα, αντιτάχθηκε: στη μείωση του ορίου ηλικίας ψήφου στα 16 έτη και της ελάχιστης ηλικίας για την υποβολή υποψηφιότητας στις εκλογές στα 18 έτη· στην εισαγωγή της δυνατότητας επιστολικής ψηφοφορίας στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο· στην καθιέρωση αυστηρών ποσοστώςσεων ή εναλλασσόμενων καταλόγων για την υποστήριξη της εκπροσώπησης των γυναικών· στη δημιουργία ενιαίας ευρωπαϊκής εκλογικής περιφέρειας· και στη σύσταση νέου οργάνου για εκλογικούς σκοπούς. Το τσεχικό *Senát* εξέφρασε επίσης επιφυλάξεις σχετικά με ορισμένες από τις προτεινόμενες αλλαγές όσον αφορά την αρχή της επικουρικότητας⁵². Αντιθέτως, το γερμανικό *Bundesrat* εξέδωσε γνώμη που υποστηρίζει ευρέως την πρόταση, στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου.

Στο πλαίσιο της προτεραιότητας «Νέα ώθηση για την ευρωπαϊκή δημοκρατία», η πρόταση για μια **ευρωπαϊκή πράξη για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης**⁵³ οδήγησε στην έκδοση 4 αιτιολογημένων γνωμών και 8 γνωμών στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου, συμπεριλαμβανομένης μίας γνωμοδότησης πρωτοβουλίας πριν από τη δημοσίευση της πρότασης.

---

⁵¹ Το κατώτατο όριο για την ενεργοποίηση της διαδικασίας της «κίτρινης κάρτας», το οποίο ενεργοποιεί την υποχρεωτική επανεξέταση ενός σχεδίου νομικής πράξης, συμπληρώνεται όταν οι αιτιολογημένες γνώμες που λαμβάνονται από τα εθνικά κοινοβούλια αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το ένα τρίτο του συνόλου των ψήφων που τους αναλογούν (δηλαδή 18 από τις 54 ψήφους). Κάθε εθνικό κοινοβούλιο έχει δύο ψήφους· σε περίπτωση κοινοβουλευτικού συστήματος με δύο σώματα, κάθε σώμα έχει μία ψήφο. Για τα σχέδια νομοθετικών πράξεων που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 76 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, το κατώτατο όριο είναι το ένα τέταρτο των ψήφων (δηλαδή 14 από τις 54 ψήφους).

⁵² Δεδομένου ότι η πρόταση αποτελεί σχέδιο νομοθετικής πράξης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Επιτροπή δεν απαντά στις ανησυχίες που εκφράζουν τα εθνικά κοινοβούλια.

⁵³ COM(2022) 457 final.

Στις αιτιολογημένες γνώμες τους, δύο κοινοβουλευτικά σώματα διαπίστωσαν έλλειψη σεβασμού των εθνικών πολιτιστικών παραδόσεων. Το ουγγρικό *Országgyűlés* θεώρησε ότι ο προτεινόμενος κανονισμός θα οδηγούσε σε υψηλό επίπεδο εναρμόνισης, το οποίο θεωρούσε αδικαιολόγητο, δεδομένων των διαφορετικών παραδόσεων στα κράτη μέλη και του κατακερματισμού της αγοράς των μέσων ενημέρωσης λόγω των γλωσσικών και πολιτιστικών ιδιαιτεροτήτων. Το γερμανικό *Bundesrat* αντιτάχθηκε στην υπερβολική παρέμβαση στην πολιτιστική κυριαρχία των κρατών μελών και στην υφιστάμενη γερμανική κανονιστική ρύθμιση [η κανονιστική ρύθμιση των μέσων ενημέρωσης αποτελεί αρμοδιότητα των ομόσπονδων κρατιδίων (*Länder*)]. Επιπλέον, διαφώνησε με την επιλογή μιας νομικής βάσης της εσωτερικής αγοράς για τη ρύθμιση των μέσων ενημέρωσης στην Ευρώπη. Επιπροσθέτως, στην αιτιολογημένη γνώμη του γαλλικού *Sénat* υποστηρίχθηκε ότι η διασφάλιση της πολυμορφίας των απόψεων δεν θα μπορούσε να βασίζεται σε οικονομικά κριτήρια και τέθηκε υπό αμφισβήτηση η επιλογή της νομικής βάσης και της προστιθέμενης αξίας της προτεινόμενης νομοθεσίας. Το δανικό *Folketing* έκρινε ότι, δεδομένων των περιορισμένων διασυνοριακών στοιχείων, τα μέσα ενημέρωσης θα μπορούσαν να ρυθμιστούν καλύτερα σε εθνικό επίπεδο. Σε όλες τις αιτιολογημένες γνώμες, εκτός από εκείνη του δανικού *Folketing*, αναφερόταν ότι μια οδηγία θα ήταν καταλληλότερη νομική πράξη απ' ό,τι ένας κανονισμός.

Σε ορισμένες από τις γνώμες που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου απηχούνταν οι προαναφερθείσες αντιρρήσεις σχετικά με την παρέμβαση στις εθνικές αρμοδιότητες σε πολιτιστικά θέματα και την επιλογή κανονισμού ως νομικής πράξης, ενώ διατυπώθηκαν επίσης αρκετές πρόσθετες απόψεις. Για παράδειγμα, τα ιρλανδικά *Houses of the Oireachtas* πρότειναν να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στον ψηφιακό γραμματισμό. Το ολλανδικό *Eerste Kamer* ζήτησε τη συμπερίληψη ελάχιστων προτύπων για τις συνθήκες εργασίας και την εργασιακή ασφάλεια για τους δημοσιογράφους, ώστε οι ελεύθεροι επαγγελματίες δημοσιογράφοι να καταστούν λιγότερο ευάλωτοι. Το τσεχικό *Poslanecká sněmovna* και το τσεχικό *Senát* εξέφρασαν αμφιβολίες σχετικά με τη νομική βάση και ζήτησαν να αποσαφηνιστούν οι εξουσίες και το πεδίο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Υπηρεσιών Μέσων Ενημέρωσης. Το ιταλικό *Camera dei Deputati* πρότεινε να διευκρινιστεί αν οι εθνικές αρχές θα μπορούσαν να θεσπίσουν ειδικά μέτρα ανταποκρινόμενες στις αμιγώς εθνικές ή τοπικές συνθήκες της αγοράς. Πρότεινε επίσης να εξεταστεί αν υπάρχει ανάγκη επιβολής υποχρεώσεων προηγούμενης διαβούλευσης στις εθνικές ρυθμιστικές αρχές και στους ρυθμιστικούς φορείς.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι ο διασυνοριακός χαρακτήρας και η έκταση των προβλημάτων που επηρεάζουν τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς των υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης απαιτούν τη θέσπιση κανονισμού σε επίπεδο ΕΕ. Όσον αφορά τη νομική βάση, η Επιτροπή αναφέρθηκε στην άποψη του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου που αποτυπώνεται στις αποφάσεις του κατά την οποία ο νομοθέτης της ΕΕ θα μπορούσε να παρέμβει για την προστασία και την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς σε έναν συγκεκριμένο οικονομικό τομέα. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή υπερασπίστηκε τη θέση ότι όχι μόνο είχε την αρμοδιότητα να λαμβάνει μέτρα για τη βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, αλλά είχε επίσης την εξουσία να λαμβάνει υπόψη τα νόμιμα δημόσια συμφέροντα της κοινωνίας και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Εξήγησε ότι το άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως νομική βάση —προσθέτοντας ότι η πρόταση δεν επιβάλλει απαιτήσεις σχετικά με το περιεχόμενο των μέσων ενημέρωσης στους παρόχους υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης και ότι οι αρμοδιότητες για τη ρύθμιση της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης αναγνωρίζονται και διατηρούνται. Η Επιτροπή τόνισε επίσης ότι η πρόταση παρέχει ρητά τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να θεσπίσουν λεπτομερέστερους κανόνες σε συγκεκριμένους τομείς που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης, αναγνωρίζοντας τις εθνικές και περιφερειακές παραδόσεις κανονιστικής ρύθμισης των μέσων ενημέρωσης.

Όσον αφορά την επιλογή της νομικής πράξης, η Επιτροπή εξήγησε ότι επέλεξε κανονισμό, διότι ήταν σημαντικό να χορηγηθούν άμεσα στους παράγοντες της αγοράς μέσων ενημέρωσης

εφαρμοστέα δικαιώματα στα κράτη μέλη στα οποία η λειτουργία της αγοράς μέσω ενημέρωσης υπονομεύθηκε, και επειδή επιθυμούσε να αποφευχθεί μια μακρά περίοδος μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Υπηρεσιών Μέσων Ενημέρωσης, η Επιτροπή τόνισε ότι η εποπτεία των μέσων ενημέρωσης εξακολουθεί να εναπόκειται στις εθνικές αρχές και ότι ο ρόλος του συμβουλίου περιορίζεται στον συντονισμό των δράσεων των κρατών μελών. Αυτό οφείλεται στο ότι η παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών απαιτούσε τέτοιου είδους συντονισμό και μια πλατφόρμα ανταλλαγής.

Στο πλαίσιο της προτεραιότητας «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», κάθε σώμα του τσεχικού κοινοβουλίου εξέδωσε αιτιολογημένη γνώμη σχετικά με δύο από τις προτάσεις στο πλαίσιο της **δέσμης μέτρων για τις αγορές υδρογόνου και απανθρακοποιημένου αερίου: τις προτάσεις για την αναθεωρημένη οδηγία⁵⁴ και τον αναθεωρημένο κανονισμό⁵⁵ για τις αγορές αερίου και υδρογόνου**. Τα ιρλανδικά *Houses of the Oireachtas* εξέδωσαν επίσης γνώμη πολιτικού διαλόγου σχετικά με τις δύο αυτές προτάσεις, η οποία κάλυπτε επίσης την πρόταση σχετικά με τη μείωση των εκπομπών μεθανίου στον τομέα της ενέργειας⁵⁶.

Στις σχεδόν πανομοιότυπες αιτιολογημένες γνώμες τους, τα τσεχικά κοινοβουλευτικά σώματα δήλωσαν ότι η Επιτροπή δεν είχε υποβάλει εκτιμήσεις των επιπτώσεων για την κατάσταση στα επιμέρους κράτη μέλη. Αυτό εμπόδισε τα εθνικά κοινοβούλια να αξιολογήσουν ενδελεχώς όλες τις επιπτώσεις των προτάσεων σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, εξήγησαν ότι η Επιτροπή δεν είχε προσκομίσει στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι τα προτεινόμενα μέτρα θα μπορούσαν να τεθούν σε εφαρμογή εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και με εύλογο κόστος από τα κράτη μέλη. Θεωρούσαν επίσης ότι δεν αποδείχτηκε η ενωσιακή προστιθέμενη αξία των μέτρων που επιλέχθηκαν. Αμφότερα τα κοινοβουλευτικά σώματα εξέφρασαν περαιτέρω αμφιβολίες ως προς το αν οι διατάξεις σχετικά με τον διαχωρισμό των διαχειριστών δικτύων υδρογόνου θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αποτελεσματική ανάπτυξη της αγοράς υδρογόνου και εξέφρασαν τον φόβο ότι πιθανόν να μην τονωθούν οι επενδύσεις στην ανάπτυξη υποδομών υδρογόνου.

Τα ιρλανδικά *Houses of the Oireachtas* ζήτησαν να δοθεί πολύ μεγαλύτερη έμφαση στο πράσινο υδρογόνο, καθώς και να δοθεί με πιο σαφή και έγκαιρο τρόπο προτεραιότητα στις υποδομές για την επιτάχυνση και την υποστήριξη της παραγωγής και αποθήκευσης πράσινου υδρογόνου. Ζήτησαν επίσης να καταβληθούν εντονότερες προσπάθειες για την εξέταση και την αντιμετώπιση του ζητήματος της αποθήκευσης. Όσον αφορά το πράσινο υδρογόνο και το υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, ζήτησαν από την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι η βιομηχανία ορυκτών καυσίμων δεν θα διατηρηθεί στην αγορά υδρογόνου μακροπρόθεσμα. Επιπλέον, υποστήριξαν ότι η προθεσμία για την έγκριση νέων συμβάσεων για ορυκτά καύσιμα θα πρέπει να επισπευσθεί σημαντικά, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι χώρες θα ενθαρρυνθούν να επιδιώξουν ταχύτερη μετάβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή εξήγησε ότι ο βαθμός λεπτομέρειας στη συνοδευτική εκτίμηση των επιπτώσεων καλύπτει επαρκώς τις συνολικές επιπτώσεις της προτεινόμενης νομοθεσίας. Λόγω του αναδυόμενου χαρακτήρα της οικονομίας του υδρογόνου και των αβεβαιοτήτων όσον αφορά την ανάπτυξη της αγοράς, η λεπτομερέστερη ποσοτικοποίηση των επιπτώσεων δεν θα ήταν εφικτή ούτε ουσιαστική. Ωστόσο, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι η συνοδευτική μελέτη σχετικά με τον κανονισμό για το υδρογόνο περιλάμβανε αξιολόγηση των χαρακτηριστικών της περιφερειακής αγοράς υδρογόνου. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή τόνισε ότι ένα κατακερματισμένο κανονιστικό τοπίο που παρουσιάζει διαφορές στην πρόσβαση στο δίκτυο μεταξύ των κρατών

---

⁵⁴ COM(2021) 803 final.

⁵⁵ COM(2021) 804 final.

⁵⁶ COM(2021) 805 final.

μελών θα μπορούσε να παρεμποδίσει το διασυνοριακό εμπόριο υδρογόνου και θα δημιουργούσε τον κίνδυνο επιβράδυνσης της εμφάνισης μιας ευρωπαϊκής αλυσίδας εφοδιασμού υδρογόνου.

Όσον αφορά τους προτεινόμενους κανόνες για τον διαχωρισμό των δικτύων υδρογόνου, η Επιτροπή έκρινε ότι η πείρα που αποκομίστηκε στους τομείς του αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας έδειξε ότι ο διαχωρισμός των μεταφορών του ενεργειακού δικτύου από την παραγωγή και την πώληση ενέργειας ήταν αναγκαίος και κατάλληλος. Τέλος, η Επιτροπή επισήμανε ότι παρόμοια προσέγγιση για τα διασυνοριακά τιμολόγια εφαρμόστηκε με επιτυχία στη διασυνοριακή μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας από το 2004. Η Επιτροπή εξήγησε επίσης ότι η ανάπτυξη του ανανεώσιμου υδρογόνου εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα της ΕΕ. Ωστόσο, αναγνώρισε ότι, βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, ενδέχεται να εξακολουθεί να απαιτείται κάποια μορφή υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, καθώς και κάποια μορφή δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα. Όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα, η Επιτροπή δήλωσε ότι, με βάση την εκτίμηση των επιπτώσεων, το έτος 2049 είχε προσδιοριστεί ως η πλέον οικονομικά αποδοτική επιλογή, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων, καθώς και της αποτελεσματικότητας του μέτρου.

4. ΓΡΑΠΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΑ

Εκτός από τον μηχανισμό ελέγχου της επικουρικότητας που εδραιώνεται στο πρωτόκολλο αριθ. 2, οι σχέσεις της Επιτροπής με τα εθνικά κοινοβούλια καλύπτουν επίσης και άλλες δραστηριότητες, ιδίως τον πολιτικό διάλογο που τέθηκε σε εφαρμογή το 2006. Σ' αυτόν περιλαμβάνονται γραπτές ανταλλαγές απόψεων σχετικά με κάθε πρωτοβουλία της Επιτροπής επί της οποίας τα εθνικά κοινοβούλια επιθυμούν να προσφέρουν τη συμβολή τους ή σχετικά με κάθε θέμα που θέλουν να θέσουν με δική τους πρωτοβουλία. Περιλαμβάνει επίσης τον προφορικό πολιτικό διάλογο (που περιγράφεται στο σημείο 5).

4.1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

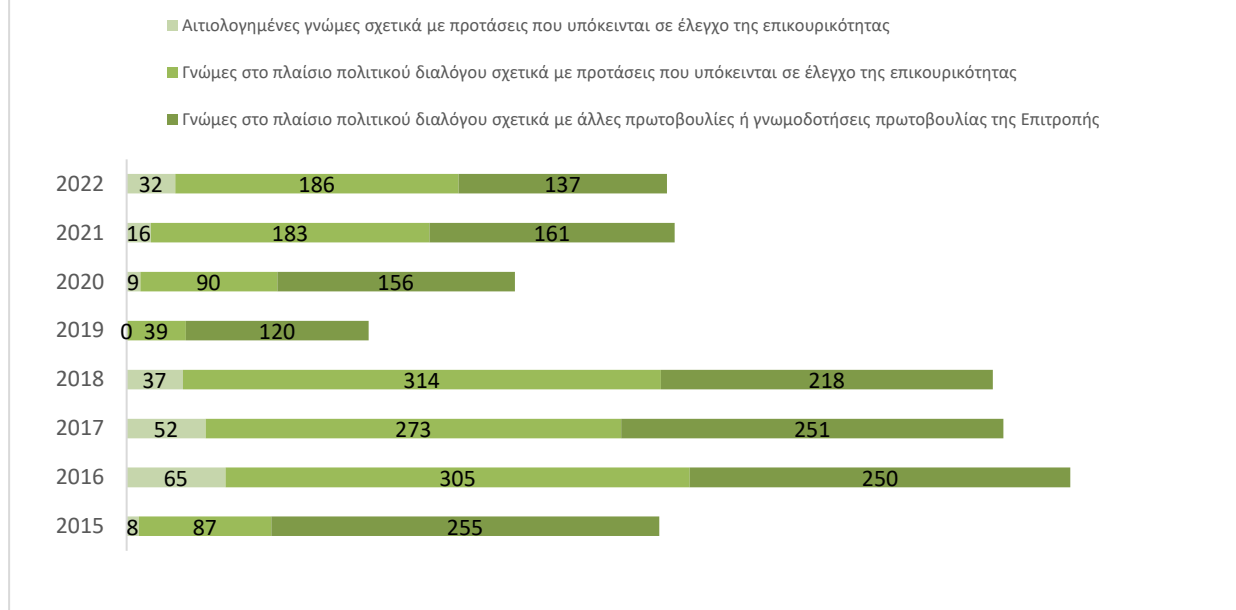
Το 2022 τα εθνικά κοινοβούλια απέστειλαν **355 γνώμες** στην Επιτροπή, σχεδόν τον ίδιο αριθμό με το προηγούμενο έτος (360 γνώμες). Αυτό επιβεβαιώνει την τάση ότι ο αριθμός των γνωμών των εθνικών κοινοβουλίων γενικά κορυφώνεται στα μέσα της αντίστοιχης θητείας της Επιτροπής, αλλά δείχνει επίσης ότι ο αριθμός των γνωμών που έχουν ληφθεί μέχρι στιγμής κατά την τρέχουσα θητεία (2019-2024) είναι πολύ χαμηλότερος απ' ό,τι ήταν στα μέσα των δύο προηγούμενων θητειών⁵⁷.

---

⁵⁷ 569 γνώμες το 2018, 576 το 2017 και 620 το 2016.

Είδη γνώμων των εθνικών κοινοβουλίων

Μεταξύ των εν λόγω 355 γνώμων, οι 218 (61,4 %), αφορούσαν τις νομοθετικές προτάσεις που υπόκεινται στον μηχανισμό ελέγχου της επικουρικότητας⁵⁸. Οι άλλες 137 γνώμες (38,6 %) αφορούσαν κυρίως μη νομοθετικές πρωτοβουλίες, όπως ανακοινώσεις ή γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας, οι οποίες δεν συνδέονταν άμεσα με πρωτοβουλία της Επιτροπής. Ο αριθμός αυτός είναι χαμηλότερος τόσο σε απόλυτες όσο και σε σχετικές τιμές σε σύγκριση με τα προηγούμενα 2 έτη. Αυτό δείχνει ότι η ανάλυση των πρωτοβουλιών της Επιτροπής από τα εθνικά κοινοβούλια επικεντρώθηκε σε σχέδια νομοθετικών πράξεων που υπόκεινται σε έλεγχο της επικουρικότητας, τάση χαρακτηριστική για τα έτη της θητείας της Επιτροπής κατά τα οποία εκδόθηκε μεγάλος αριθμός νομοθετικών προτάσεων.

Στο πλαίσιο της Επιτροπής, τα ζητήματα που εγείρονται από τα εθνικά κοινοβούλια ή τα κοινοβουλευτικά σώματα τίθενται ειδικά υπόψη των αρμόδιων μελών της Επιτροπής και των υπηρεσιών της, και, όσον αφορά τις νομοθετικές προτάσεις, των εκπροσώπων της Επιτροπής που συμμετέχουν στις διαπραγματεύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται μεταξύ των συννομοθετών.

4.2. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΠΕΛΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, ο αριθμός των γνώμων που εστάλησαν στην Επιτροπή διέφερε σημαντικά μεταξύ των εθνικών κοινοβουλίων. Τα **10 πιο δραστήρια κοινοβουλευτικά σώματα εξέδωσαν 279 γνώμες ή το 79 %** του συνόλου, σύμφωνα με τον μέσο όρο των τελευταίων ετών⁵⁹. Ο αριθμός των εθνικών κοινοβουλίων ή των κοινοβουλευτικών σωμάτων που δεν εξέδωσαν γνώμες μειώθηκε ελαφρά⁶⁰ από 8 σε 7 από τα 39 κοινοβουλευτικά σώματα⁶¹.

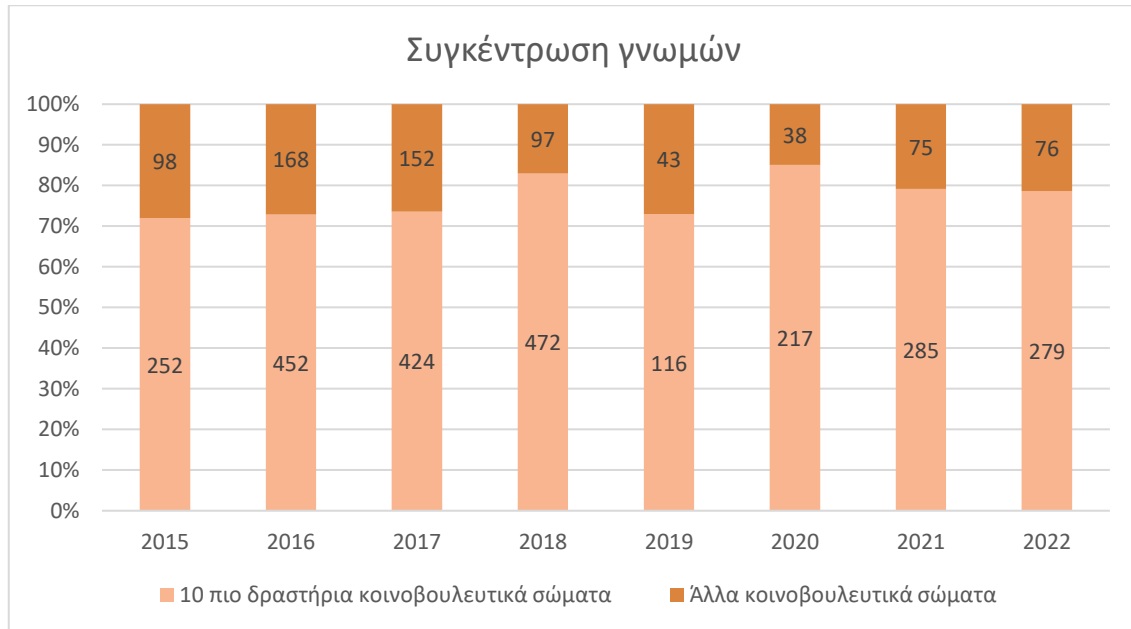
⁵⁸ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον μηχανισμό ελέγχου της επικουρικότητας και τον πολιτικό διάλογο, βλ. https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/adopting-eu-law/relations-national-parliaments_el. Οι νομοθετικές προτάσεις που αφορούν πολιτικές για τις οποίες η ΕΕ έχει αποκλειστική αρμοδιότητα δεν υπόκεινται σε έλεγχο της επικουρικότητας από τα εθνικά κοινοβούλια.

⁵⁹ 2021: 79 %· 2020: 85 %· 2019: 73 %· 2018: 83 %· 2017: 74 %· 2016: 73 %.

⁶⁰ 8 το 2021, 12 το 2020, 17 το 2019, 10 το 2018.

⁶¹ Βλ. παράρτημα 3.

Αυτό σημαίνει ότι 5 κράτη μέλη⁶² (ο ίδιος αριθμός με το προηγούμενο έτος αλλά όχι η ίδια ομάδα) —που αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το ένα πέμπτο του συνόλου— δεν συμμετείχαν στον γραπτό πολιτικό διάλογο το 2022. Συνολικά, αυτό δείχνει σταθερή συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων στον έλεγχο της επικουρικότητας και στον πολιτικό διάλογο (βλ. επίσης διάγραμμα κατωτέρω, στο οποίο συγκρίνεται η συγκέντρωση των απόψεων μεταξύ των 10 πιο δραστήριων κοινοβουλευτικών σωμάτων).

Το 2022 τα 10 εθνικά κοινοβούλια ή κοινοβουλευτικά σώματα που απέστειλαν τον μεγαλύτερο αριθμό γνώμων ήταν: το τσεχικό *Senát* (58 γνώμες), το ισπανικό *Cortes Generales* (46 γνώμες), το ρουμανικό *Camera Deputaţilor* (33 γνώμες), το τσεχικό *Poslanecká sněmovna* (30 γνώμες), το γερμανικό *Bundesrat* (30 γνώμες), το πορτογαλικό *Assembleia da República* (19 γνώμες), το σουηδικό *Riksdag* (18 γνώμες), το ρουμανικό *Senat* (17 γνώμες), το γαλλικό *Sénat* (15 γνώμες) και το ιταλικό *Camera dei Deputati* (13 γνώμες). Αυτά τα κοινοβουλευτικά σώματα ήταν επίσης από τα πλέον δραστήρια κατά τα προηγούμενα έτη. Στο παράρτημα 2 παρατίθεται αναλυτικά ο αριθμός των γνώμων που διαβιβάστηκαν από κάθε κοινοβουλευτικό σώμα.

Η φύση των γνώμων διέφερε επίσης μεταξύ των εθνικών κοινοβουλίων ή των κοινοβουλευτικών σωμάτων. Ορισμένα κοινοβούλια ή κοινοβουλευτικά σώματα επικεντρώθηκαν κυρίως στο να ελέγξουν αν η πρόταση της Επιτροπής συνάδει με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, ενώ άλλα σχολίασαν εκτενέστερα το περιεχόμενο των προτάσεων ή διαβίβασαν γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας. Μεταξύ της τελευταίας ομάδας, τα τσεχικά *Poslanecká sněmovna* και *Senát*, το ουγγρικό *Országgyűlés*, το πολωνικό *Sejm* και το *Senat* και το σλοβακικό *Národná Rada* ήταν ιδιαίτερα δραστήρια στην αποστολή κοινών γνωμοδοτήσεων πρωτοβουλίας. Το γαλλικό *Assemblée nationale* ήταν πολύ δραστήριο στην αποστολή μεμονωμένων γνώμων.

4.3. ΚΥΡΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΓΝΩΜΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ

Όσον αφορά τις μεμονωμένες πρωτοβουλίες, τα εθνικά κοινοβούλια απέστειλαν τον μεγαλύτερο αριθμό γνώμων σχετικά με τις προτάσεις για μια **ευρωπαϊκή πράξη για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης** (12 γνώμες), για κανονισμό σχετικά με την **ορθολογική χρήση γεωργικών φαρμάκων** (9 γνώμες), για οδηγία σχετικά με τη **βελτίωση των συνθηκών εργασίας των**

⁶² Τα εθνικά κοινοβούλια της Εσθονίας, της Ελλάδας, της Κύπρου, της Λετονίας και της Μάλτας.

εργαζομένων σε πλατφόρμες (8 γνώμες) και για την πρόταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για μεταρρύθμιση της **εκλογικής νομοθεσίας της ΕΕ** (8 γνώμες). Σε 5 γνώμες σχετικά με το **πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2022**, τα εθνικά κοινοβούλια ανέφεραν στην Επιτροπή τις δικές τους προτεραιότητες για το 2022.

Στο παράρτημα 3 παρατίθενται οι ενιαίες πρωτοβουλίες της Επιτροπής που οδήγησαν στην έκδοση τουλάχιστον πέντε γνώμων, ενώ στα σημεία που ακολουθούν παρέχεται επισκόπηση των έξι πρωταρχικών τομέων προτεραιότητας της Επιτροπής.

Προτεραιότητα «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία»

Όσον αφορά τις **δέσμες προτάσεων**, δύο στρατηγικές στο πλαίσιο της προτεραιότητας «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» έλαβαν τη μεγαλύτερη προσοχή το 2022, και συγκεκριμένα η **στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030** (13 γνώμες) και η **στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα** (11 γνώμες). Στο πλαίσιο της ίδιας προτεραιότητας, η **στρατηγική «κύμα ανακαινίσεων»** οδήγησε επίσης στην έκδοση σημαντικού αριθμού γνώμων (5).

Στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, τα εθνικά κοινοβούλια εξέφρασαν τις απόψεις τους σχετικά με την πρόταση κανονισμού για την **ορθολογική χρήση γεωργικών φαρμάκων**⁶³ (3 γνώμες⁶⁴, οι οποίες αντιστοιχούν σε 8, δεδομένου ότι η μία υπογράφηκε από έξι κοινοβουλευτικά σώματα, και 1 αιτιολογημένη γνώμη)⁶⁵ και σχετικά με την πρόταση **κανονισμού για την αποκατάσταση της φύσης**⁶⁶ (4 γνώμες και 1 αιτιολογημένη γνώμη).

Δύο κοινοβουλευτικά σώματα ισχυρίστηκαν ότι η πρόταση **κανονισμού σχετικά με την ορθολογική χρήση γεωργικών φαρμάκων** δεν τηρεί την αρχή της επικουρικότητας. Υποστήριξαν ότι η μείωση της χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων που προβλέπεται στην πρόταση δεν περιλάμβανε επαρκώς λεπτομερή εκτίμηση των επιπτώσεων, η οποία δεν έλαβε υπόψη τις διαφορετικές αρχικές θέσεις και συνθήκες των κρατών μελών. Υποστήριξαν επίσης ότι δεσμευτικοί στόχοι για την αύξηση της γεωργικής έκτασης που χρησιμοποιείται για βιολογική γεωργία, οι οποίοι περιλαμβάνονται στην πρόταση, υφίστανται ήδη σε εθνικό επίπεδο. Όσον αφορά την αναλογικότητα, ένα κοινοβουλευτικό σώμα υποστήριξε ότι, παρά τον δεδηλωμένο στόχο της πρότασης για την επικαιροποίηση των υφιστάμενων κανόνων, η πρόταση πρόσθεσε διάφορους κανόνες (όπως κανόνες για τα μητρώα δεδομένων και τις ειδικές διατάξεις για κάθε καλλιέργεια), οι οποίοι θα αντέβαιναν στην αρχή της αναλογικότητας. Άλλα ζητήματα που τέθηκαν ήταν τα εξής: i) η αλλαγή της μεθοδολογίας για τον καθορισμό στόχων μείωσης κάτω από εκείνους που καθορίζονται στη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»· ii) η ανάγκη να δοθεί στα κράτη μέλη ορισμένη ευελιξία κατά τον καθορισμό των δικών τους δεσμευτικών στόχων μείωσης· iii) η αναγνώριση διαφορετικών αρχικών θέσεων και συνθηκών στα κράτη μέλη· και iv) η ανάγκη να ληφθεί υπόψη ο αντίκτυπος του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή εξήγησε ότι η πρόταση τηρεί την αρχή της επικουρικότητας διότι: i) δεν υποχρέωνε τα κράτη μέλη να θεσπίσουν νομικά δεσμευτικούς στόχους ή οποιουδήποτε ειδικούς στόχους σε σχέση με τη βιολογική γεωργία· ii) ήταν καταλληλότερο η πολιτική αυτή να καταρτιστεί σε επίπεδο ΕΕ αντί σε εθνικό επίπεδο· και iii) κάθε κράτος μέλος

⁶³ COM(2022) 305 final.

⁶⁴ Το ουγγρικό *Országgyűlés*, το τσεχικό *Senát* και μια κοινή γνώμη που εξέδωσαν το ουγγρικό *Országgyűlés*, το τσεχικό *Poslanecká sněmovna*, το τσεχικό *Senát*, το σλοβακικό *Národná Rada*, το πολωνικό *Sejm* και το πολωνικό *Senat*.

⁶⁵ Το σουηδικό *Riksdag*.

⁶⁶ COM(2022) 304 final.

θα μπορούσε να επιλέξει διαφορετικές μεθόδους πολιτικής για την επίτευξη των στόχων. Η Επιτροπή εξήγησε επίσης ότι τηρεί την αρχή της αναλογικότητας, δεδομένου ότι η ανάγκη βελτίωσης των δεδομένων παρακολούθησης και της εφαρμογής και επιβολής της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας ήταν τα βασικά συμπεράσματα της αξιολόγησης της οδηγίας του 2009. Επιπλέον, η Επιτροπή επισήμανε ότι, όπως φαίνεται στον πίνακα επικουρικότητας που συνοδεύει την εγκριθείσα πρόταση, η συμμόρφωση όλων των πολιτικών με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας είχε εξεταστεί και επεξηγηθεί λεπτομερώς πριν από την έγκριση της πρότασης. Όσον αφορά την εικαζόμενη απουσία εκτίμησης των επιπτώσεων, η Επιτροπή διαβεβαίωσε τα εθνικά κοινοβούλια ότι είχε διενεργηθεί ολοκληρωμένη εκτίμηση των επιπτώσεων, σε πλήρη συμφωνία με το θεματολόγιο της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας.

Η Επιτροπή εξήγησε επίσης ότι δεν ήταν σε θέση να αξιολογήσει πλήρως τις διαφορετικές αρχικές θέσεις και τις επιμέρους συνθήκες των κρατών μελών στην εκτίμηση των επιπτώσεων, λόγω της περιορισμένης διαθεσιμότητας δεδομένων, αλλά ότι παρόλα αυτά συμμετείχε ενεργά στη συζήτηση σχετικά με την αξιοποίηση εναλλακτικών μεθοδολογιών, κατά περίπτωση.

Η **πρόταση κανονισμού για την αποκατάσταση της φύσης** οδήγησε στην έκδοση πέντε γνωμών (συμπεριλαμβανομένης μίας αιτιολογημένης γνώμης)⁶⁷. Τα περισσότερα εθνικά κοινοβούλια συμφώνησαν σχετικά με τη συνολική ανάγκη αποκατάστασης των οικοσυστημάτων. Ωστόσο, ένα κοινοβούλιο θεώρησε ότι παραβιάζεται η αρχή της επικουρικότητας. Διαπίστωσε υπερβολική παρέμβαση στις εθνικές αρμοδιότητες στον τομέα της δασοκομίας και έκρινε ότι η λεπτομερής ρύθμιση της χρήσης της γεωργικής γης και της δασοκομίας συνιστά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας. Δύο άλλα κοινοβουλευτικά σώματα επισήμαναν το υψηλό κόστος συμμόρφωσης και την περιορισμένη ευελιξία για τα κράτη μέλη.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι οι κανόνες και οι υποχρεώσεις σε επίπεδο ΕΕ είναι αναγκαίοι λόγω της κλίμακας και του διασυννοριακού χαρακτήρα της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων. Επιπλέον, επισήμανε ότι η ΕΕ έχει αρμοδιότητες στον τομέα της δασοκομίας, όπως το κλίμα και το περιβάλλον, όπως επιβεβαίωσε το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, πρότεινε την πρώτη ολοκληρωμένη νομοθετική πράξη αυτού του είδους, η οποία έθετε νομικά δεσμευτικούς στόχους για τη σημαντική αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων. Η Επιτροπή τόνισε ότι η προτεινόμενη προσέγγιση θα καταστήσει δυνατή την εξέταση της ποικιλίας των φυσικών και γεωγραφικών συνθηκών σε ολόκληρη την ΕΕ, των διαφορετικών συνθηκών των οικοσυστημάτων των κρατών μελών, καθώς και των διαφορετικών αρχικών θέσεων για την αποκατάσταση, και ότι τα κράτη μέλη εξακολουθούν να διαθέτουν μεγάλο βαθμό ευελιξίας όσον αφορά τον καθορισμό συγκεκριμένων λεπτομερειών στα οικεία εθνικά σχέδια αποκατάστασης.

Στο πλαίσιο της **στρατηγικής για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα**, η **ανακοίνωση σχετικά με το νέο πλαίσιο αστικής κινητικότητας της ΕΕ**⁶⁸ οδήγησε στην έκδοση 5 γνωμών και η **αναθεώρηση του κανονισμού για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών**⁶⁹ οδήγησε στην έκδοση 5 γνωμών και 1 αιτιολογημένης γνώμης.

---

⁶⁷ Το σουηδικό *Riksdag*, το φινλανδικό *Eduskunta*, το πορτογαλικό *Assembleia da República*, το τσεχικό *Senát* και το τσεχικό *Poslanecká sněmovna*.

⁶⁸ COM(2021) 811 final.

⁶⁹ COM(2021) 812 final.

Και στις πέντε γνώμες⁷⁰ σχετικά με το νέο **πλαίσιο αστικής κινητικότητας της ΕΕ** η πρωτοβουλία επιδοκιμάστηκε, και επισημάνθηκε η συμβολή της στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, ειδικότερα στη μείωση των εκπομπών και στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα. Οι γνώμες προσδιόρισαν ικανοποιητικούς τρόπους αξιοποίησης του πλαισίου για τη μετάβαση: i) δέσμη προσαρμογής στον στόχο του 55 % («Fit for 55»); ii) πρόγραμμα χρηματοδότησης «Συνδέοντας την Ευρώπη»; iii) σύνδεση της κινητικότητας με τον χωροταξικό σχεδιασμό; iv) αποτελεσματικότερες ρυθμίσεις πρόσβασης των οχημάτων, με σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας; v) εκπαίδευση, δεξιότητες και κοινωνικές πτυχές; και vi) προώθηση των δημόσιων μεταφορών και του κλάδου παραγωγής ποδηλάτων. Οι ερωτήσεις που τέθηκαν αφορούσαν τους δείκτες και τα εμπόδια που συνδέονται με τη συλλογή δεδομένων και τα εθνικά σχέδια: τους κινδύνους «φτώχειας στον τομέα των μεταφορών», που συνδέονται με την οικονομική προσιτότητα και τη συμμετοχικότητα; και τη σημασία της συμπερίληψης των αγροτικών περιοχών.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή επανέλαβε ότι το νέο πλαίσιο αποσκοπεί στη στήριξη της μετάβασης προς την ασφαλή, προσβάσιμη, χωρίς αποκλεισμούς, έξυπνη και ανθεκτική αστική κινητικότητα μηδενικών εκπομπών. Οι προτάσεις της δέσμης «Fit for 55» θα παρέχουν επίσης εργαλεία για τη βιώσιμη κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών πτυχών. Παράλληλα με την επισήμανση του μη δεσμευτικού χαρακτήρα του πλαισίου, εξήγησε ότι στην προτεινόμενη αναθεώρηση του κανονισμού για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) καθορίστηκαν μέτρα για τη βιώσιμη αστική κινητικότητα (για παράδειγμα, έγκριση σχεδίου και συλλογή δεδομένων) για τις 424 μεγαλύτερες πόλεις της ΕΕ. Η Επιτροπή επισήμανε ότι έχει ζητήσει εδώ και καιρό από τα κράτη μέλη (με την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου)⁷¹ να συλλέξουν δεδομένα επαρκούς ποιότητας και να εφαρμόσουν σχέδια βιώσιμης αστικής κινητικότητας. Αναφέρθηκε στην έμφαση που είχε δώσει στην εξασφάλιση επαρκούς συνδεσιμότητας, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει αγροτικές, προαστιακές και απομακρυσμένες περιοχές⁷². Επισήμανε επίσης τις επικείμενες μελέτες σχετικά με τις ρυθμίσεις πρόσβασης των οχημάτων και τη φτώχεια στον τομέα των μεταφορών, την κατάρτιση σύστασης της Επιτροπής σχετικά με εθνικά προγράμματα για τη στήριξη των περιφερειών και των πόλεων στον σχεδιασμό της αστικής κινητικότητας, καθώς και τις πρόσφατες συστάσεις του Συμβουλίου σχετικά με τη δίκαιη μετάβαση⁷³, τους ατομικούς λογαριασμούς μάθησης⁷⁴ και τα μικροδιαπιστευτήρια για τη δια βίου μάθηση και την απασχολησιμότητα⁷⁵.

Σε αιτιολογημένη γνώμη σχετικά με την **αναθεώρηση του κανονισμού για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών**, ένα κοινοβουλευτικό σώμα υποστήριξε ότι ορισμένες προτεινόμενες διατάξεις δεν συνάδουν με την αρχή της επικουρικότητας. Σύμφωνα με το εν λόγω κοινοβουλευτικό σώμα, οι διατάξεις αυτές θα συνιστούν παρέμβαση στις αρμοδιότητες των κρατών μελών όσον αφορά τον προγραμματισμό, το μοντέλο διακυβέρνησης της καθοδήγησης των διασυνοριακών έργων μέσω εκτελεστικών πράξεων και την υποχρέωση θέσπισης σχεδίων βιώσιμης αστικής κινητικότητας και συντήρησης των υποδομών μεταφορών. Αρκετά

⁷⁰ Το γερμανικό *Bundesrat*, το γαλλικό *Assemblée nationale*, το τσεχικό *Senát*, το τσεχικό *Poslanecká sněmovna*, το ρουμανικό *Camera Deputaţilor*.

⁷¹ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Ειδική έκθεση αριθ. 06/2020 με τίτλο «Βιώσιμη αστική κινητικότητα στην ΕΕ: Δεν είναι δυνατή η επίτευξη ουσιαστικής βελτίωσης χωρίς δέσμευση από πλευράς των κρατών μελών».

⁷² Όπως αναφέρεται στη στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα [COM(2020) 789 final] και στο μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ [COM(2021) 345 final].

⁷³ Σύσταση του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2022, σχετικά με τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα (2022/C 243/04).

⁷⁴ Σύσταση του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2022, για τους ατομικούς λογαριασμούς μάθησης (2022/C 243/03).

⁷⁵ Σύσταση του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2022, σχετικά με μια ευρωπαϊκή προσέγγιση για τα μικροδιαπιστευτήρια για τη δια βίου μάθηση και την απασχολησιμότητα (2022/C 243/02).

κοινοβουλευτικά σώματα εξέφρασαν τη γενική υποστήριξή τους στην πρωτοβουλία, ειδικότερα όσον αφορά τη δράση της ΕΕ για την ανάπτυξη σιδηροδρομικού δικτύου υψηλών ταχυτήτων και υψηλών επιδόσεων. Ένα κοινοβουλευτικό σώμα τόνισε τη σημασία της αρχής της αναλογικότητας και ζήτησε να αξιολογηθεί ο ορισμός του δικτύου ΔΕΔ-Μ, ειδικότερα όσον αφορά τους κόμβους του. Ένα άλλο κοινοβουλευτικό σώμα ζήτησε διευκρινίσεις σχετικά με τη σχεδιαζόμενη χρηματοδότηση για τη στήριξη της στροφής προς τις σιδηροδρομικές μεταφορές και την ανάπτυξη των εσωτερικών πλωτών οδών, καθώς και αυστηρότερη πιλοτική εφαρμογή και παρακολούθηση των κύριων έργων. Ένα τρίτο κοινοβουλευτικό σώμα επισήμανε ότι οι προτεινόμενες απαιτήσεις για τις σιδηροδρομικές υποδομές είναι φιλόδοξες, ζήτησε οι διατάξεις για τους αστικούς κόμβους να αντικατοπτρίζουν την κατανομή των εθνικών αρμοδιοτήτων και εξέφρασε τις ανησυχίες ότι οι υποχρεώσεις (όπως οι σχετικές με τη συντήρηση των υποδομών) θα μπορούσαν να αυξήσουν τον διοικητικό φόρτο. Ένα τέταρτο κοινοβουλευτικό σώμα ήταν υποστηρικτικό, αλλά υπογράμμισε τα πιθανά μειονεκτήματα των μικρότερων ζωνών επιρροής του δικτύου μεταφορών.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι η κατάρτιση και η εφαρμογή εθνικών σχεδίων και προγραμμάτων εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Ωστόσο, τόνισε ότι απαιτούνται σημαντικές συλλογικές προσπάθειες για την επίτευξη των φιλόδοξων στόχων ενός πραγματικού ευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (βασική δράση στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και της στρατηγικής για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα). Η Επιτροπή εξήγησε ότι η πρόταση αποσκοπεί στην καλύτερη ευθυγράμμιση του εθνικού σχεδιασμού με την πολιτική μεταφορών της ΕΕ και στην παροχή καθοδήγησης, διατηρώντας παράλληλα σημαντικό περιθώριο ελιγμών όσον αφορά τα σχέδια βιώσιμης αστικής κινητικότητας και τη συντήρηση των υποδομών. Η Επιτροπή επισήμανε ότι η απαίτηση από τα κράτη μέλη —μέσω εκτελεστικών πράξεων— να συστήσουν ενιαίο φορέα για την κατασκευή και τη διαχείριση των έργων θα ήταν απολύτως σύμφωνη με τα άρθρα 170 έως 172 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό οφείλεται στο ότι το πεδίο εφαρμογής του περιλάμβανε σχέδια κοινού ενδιαφέροντος διασυνοριακού χαρακτήρα, τα οποία υπερέβαιναν τις εθνικές αρμοδιότητες.

Ωστόσο, η ενσωμάτωση τμημάτων ή κόμβων στο δίκτυο έπρεπε σε κάθε περίπτωση να συμφωνείται με το οικείο κράτος μέλος. Όσον αφορά τις σιδηροδρομικές μεταφορές, η Επιτροπή παρείχε διευκρινίσεις σχετικά με τη διαθέσιμη χρηματοδότηση κατά την περίοδο 2021-2027 για τη στήριξη της μεγαλύτερης υιοθέτησης των σιδηροδρομικών μεταφορών (θα μπορούσαν να διατεθούν περίπου 80 δισ. EUR, επιπλέον των δυνατοτήτων μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του InvestEU) και την ανάπτυξη εσωτερικών πλωτών οδών (όπως ορίζεται στο σχέδιο δράσης ΝΑΪΑΔΕΣ ΙΙΙ της Επιτροπής⁷⁶).

Στο πλαίσιο της **στρατηγικής «κύμα ανακαινίσεων»**, η αναθεώρηση της **οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων**⁷⁷ έλαβε επίσης ιδιαίτερη προσοχή από τα εθνικά κοινοβούλια με 1 αιτιολογημένη γνώμη⁷⁸ και 4 γνώμες στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου⁷⁹.

Σε αιτιολογημένη γνώμη, ένα εθνικό κοινοβούλιο υποστήριξε ότι οι στόχοι (μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της τελικής κατανάλωσης ενέργειας από τα κτίρια έως το 2030 και κλιματικά ουδέτερη ΕΕ έως το 2050) θα μπορούσαν να επιτευχθούν πιο συστηματικά και αποτελεσματικά σε επίπεδο κρατών μελών. Αρκετά άλλα κοινοβουλευτικά σώματα τόνισαν ότι θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι εθνικές ή περιφερειακές συνθήκες. Διατυπώθηκαν εκκλήσεις ώστε να επιτραπεί στα κράτη μέλη να καθορίσουν τα όρια της ενεργειακής κατηγορίας και να χαράξουν τη δική τους πορεία προς ένα κλιματικά ουδέτερο

⁷⁶ COM(2021) 324 final.

⁷⁷ COM(2021) 802 final.

⁷⁸ Το φινλανδικό *Eduskunta*.

⁷⁹ Το αυστριακό *Bundesrat*, το γερμανικό *Bundesrat*, το τσεχικό *Senát* και το ιταλικό *Senato della Repubblica*.

κτιριακό απόθεμα, σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες-πλαίσια και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Ένα κοινοβουλευτικό σώμα ζήτησε επίσης να εφαρμοστεί η αρχή της ενεργειακής ανακαίνισης υφιστάμενων κτιρίων στα κτίρια με τις χειρότερες ενεργειακές αποδόσεις, και ζήτησε να πραγματοποιηθούν αλλαγές στη μεθοδολογία υπολογισμού της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή τόνισε ότι η απανθρακοποίηση των κτιρίων χωρίς αποτελεσματικές και συντονισμένες προσπάθειες σε ολόκληρη την ΕΕ θα έχει ως αποτέλεσμα την άδικη κατανομή του φόρτου και δευτερογενείς επιπτώσεις της υψηλότερης κατανάλωσης ενέργειας και του κόστους μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου σε ολόκληρη την ΕΕ. Δήλωσε ότι ο ρόλος της ΕΕ είναι ζωτικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι το κανονιστικό πλαίσιο θα επιτύχει συγκρίσιμα επίπεδα φιλοδοξίας και θα εφαρμοστεί με συνέπεια. Κατά την άποψη της Επιτροπής, η πρόταση εξασφάλισε καλή ισορροπία μεταξύ των μέτρων σε επίπεδο ΕΕ και των εθνικών πολιτικών για τη σταδιακή μετατροπή του κτιριακού αποθέματος με επαρκή ευελιξία σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Όσον αφορά άλλες πτυχές, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξαιρέσουν ορισμένα κτίρια πολιτιστικής κληρονομιάς από τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης, και ότι οι εν λόγω απαιτήσεις είναι αναγκαίες.

Προτεραιότητα «Προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής μας»

Στο πλαίσιο της προτεραιότητας «Προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής μας», οι τρεις προτάσεις που αναφέρονται ακολούθως συγκέντρωσαν το έντονο ενδιαφέρον των εθνικών κοινοβουλίων.

Η Επιτροπή έλαβε πέντε γνώμες⁸⁰ σχετικά με την πρόταση **κανονισμού για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης στον τομέα της μετανάστευσης και του άσυλου**⁸¹, οι περισσότερες από τις οποίες κάλυπταν επίσης την **αναθεώρηση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν**⁸². Δύο κοινοβουλευτικά σώματα τόνισαν ότι η καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης και της παράνομης διακίνησης πρέπει να αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα της πολιτικής της ΕΕ για το άσυλο και τη μετανάστευση. Τόνισαν επίσης την ανάγκη να προσδιοριστούν με σαφήνεια οι λόγοι και οι διαδικασίες για την εφαρμογή προσωρινής προστασίας στα εσωτερικά σύνορα της ΕΕ ως έσχατη λύση. Θεώρησαν σημαντικό η Επιτροπή να λαμβάνει υπόψη τις οικείες χώρες κατά την προετοιμασία πρωτοβουλιών πολιτικής για τη μετανάστευση και το άσυλο και την αντιμετώπιση της εργαλειοποίησης της μετανάστευσης. Ομοίως, ένα άλλο κοινοβουλευτικό σώμα ζήτησε τη θέσπιση σαφώς καθορισμένων μέσων, και η επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα να συνδεθεί με εναλλακτικά μέτρα. Ένα τέταρτο κοινοβουλευτικό σώμα απέστειλε ερωτήσεις όσον αφορά τη σχέση μεταξύ των κανόνων του Σένγκεν και των ζητημάτων που αφορούν τα θεμελιώδη δικαιώματα και τον περιορισμό των μεταναστευτικών ροών.

Η Επιτροπή συμφώνησε στις απαντήσεις της ότι πρέπει να ληφθούν πλήρως υπόψη οι απόψεις των κρατών μελών που πλήττονται από την εργαλειοποίηση της μετανάστευσης. Σημείωσε ότι είχε εξορθολογίσει τις υφιστάμενες διατάξεις και είχε επισημάνει τις υφιστάμενες εγγυήσεις που απορρέουν από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή επανέλαβε ότι η διευκόλυνση της παράτυπης εισόδου, διέλευσης ή διαμονής συνιστά αδίκημα βάσει του δικαίου της ΕΕ και ότι τα κράτη μέλη πρέπει να επιβάλλουν κατάλληλες κυρώσεις. Η Επιτροπή εξέφρασε τη δέσμευσή της να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τις εγγυήσεις που προβλέπονται επί του παρόντος στον κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Ανέφερε επίσης ότι οι επιχειρησιακοί αστυνομικοί έλεγχοι στις παραμεθόριες περιοχές πρέπει να διενεργούνται με

⁸⁰ Το ρουμανικό *Senat*, το τσεχικό *Senát*, το τσεχικό *Poslanecká sněmovna*, το ολλανδικό *Eerste Kamer* και το ισπανικό *Cortes Generales*.

⁸¹ COM(2021) 890 final.

⁸² COM(2021) 891 final.

αναλογικό τρόπο και ότι δεν θα πρέπει να μετατρέπονται σε συγκαλυμμένους συνοριακούς ελέγχους ή να επηρεάζουν δυσανάλογα τις διασυνοριακές μετακινήσεις.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση **κανονισμού για την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο διαδίκτυο**⁸³, η οποία οδήγησε στην έκδοση πέντε γνωμών⁸⁴. Ένα κοινοβουλευτικό σώμα έκρινε ότι είναι ζωτικής σημασίας η εξεύρεση ισορροπίας μεταξύ της πρόληψης της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και της προστασίας του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, τονίζοντας ότι πρέπει να γίνεται σεβαστό το δικαίωμα προστασίας της κρυπτογραφημένης επικοινωνίας. Ομοίως, ένα άλλο κοινοβουλευτικό σώμα επισήμανε ότι η ελευθερία της έκφρασης, της επικοινωνίας και η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης αποτελούν ύψιστα κοινωνικά αγαθά και προστατεύονται από το συνταγματικό δίκαιο. Τόνισε επίσης ότι η αρμοδιότητα για την κανονιστική ρύθμιση των μέσων ενημέρωσης ανήκει στα κράτη μέλη. Ένα άλλο κοινοβουλευτικό σώμα απέστειλε σειρά ερωτήσεων από διάφορες πολιτικές ομάδες της αριστεράς, δηλώνοντας τη θεμελιώδη αντίρρησή του στη σάρωση όλων των επικοινωνιών, η οποία θεωρήθηκε ότι θίγει σοβαρά την ιδιωτική ζωή.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι η πρόταση πλαισιώνει τον εντοπισμό ως μέτρο έσχατης ανάγκης και ότι η Επιτροπή δεν θα συλλέγει ούτε θα επεξεργάζεται δεδομένα. Οι πάροχοι θα καλούνται να εντοπίζουν τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών στο διαδίκτυο μόνο όταν, μετά τη λήψη μέτρων μετριασμού, εξακολουθεί να υπάρχει σημαντικός κίνδυνος η εν λόγω υπηρεσία να χρησιμοποιηθεί για σεξουαλική κακοποίηση παιδιών. Η Επιτροπή επισήμανε ότι αποσκοπεί στη δίκαιη εξισορρόπηση του συνόλου των θεμελιωδών δικαιωμάτων που διακυβεύονται, ελαχιστοποιώντας παράλληλα την παρέμβαση στο δικαίωμα των χρηστών στην ιδιωτική ζωή και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σχεδιάζονται συμπληρωματικές εγγυήσεις και δεν θα επιτραπεί η συλλογή πληροφοριών για τη δημιουργία προφίλ των χρηστών ή την απόκτηση αδικαιολόγητων πληροφοριών σχετικά με την ιδιωτική τους ζωή.

Προτεραιότητα «Μια Ευρώπη έτοιμη για την ψηφιακή εποχή»

Στο πλαίσιο του τομέα προτεραιότητας «Μια Ευρώπη έτοιμη για την ψηφιακή εποχή», η πρόταση για **τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων σε πλατφόρμες**⁸⁵ οδήγησε στην έκδοση γνωμών από οκτώ κοινοβουλευτικά σώματα⁸⁶ (μεταξύ των οποίων μία αιτιολογημένη γνώμη και δύο γνώμες που καλύπτουν επίσης την ανακοίνωση σχετικά με τις καλύτερες συνθήκες εργασίας για μια ισχυρότερη κοινωνική Ευρώπη⁸⁷). Η αιτιολογημένη γνώμη επέκρινε την υπερβολική παρέμβαση στις εθνικές αγορές εργασίας, η οποία υπονομεύει την αυτονομία των κοινωνικών εταίρων, και αντιτάχθηκε σε έναν ορισμό του «εργαζομένου» σε επίπεδο ΕΕ. Τα περισσότερα κοινοβουλευτικά σώματα ζήτησαν περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τη διαφορά μεταξύ των κατηγοριών των πραγματικά αυτοαπασχολούμενων και των μισθωτών. Προειδοποίησαν ότι η αναγνώριση καθεστώτος μισθωτού στους εργαζομένους σε πλατφόρμες μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση του αριθμού των διαφορών στα κράτη μέλη και να δημιουργήσει σημαντικά νομικά και οικονομικά προβλήματα για τους διαχειριστές πλατφόρμας. Επιπλέον, τα εθνικά κοινοβούλια προειδοποίησαν ότι η υπερβολική κανονιστική ρύθμιση της εργασίας σε πλατφόρμα μπορεί να αυξήσει τον διοικητικό

⁸³ COM(2022) 209 final.

⁸⁴ Το τσεχικό Poslanecká sněmovna, το γερμανικό Bundesrat, το ολλανδικό Eerste Kamer, το πορτογαλικό Assembleia da República και το ισπανικό Cortes Generales.

⁸⁵ COM(2021) 762 final.

⁸⁶ Το ισπανικό Cortes Generales, το σουηδικό Riksdag, το τσεχικό Poslanecká sněmovna, το τσεχικό Senát, το ιταλικό Senato della Repubblica, το ρουμανικό Senat, το ιταλικό Camera dei Deputati και το γαλλικό Sénat.

⁸⁷ COM(2021) 761 final.

φόρτο για τις πλατφόρμες και να τις ωθήσει να μειώσουν τη διαθεσιμότητα υπηρεσιών προς τους χρήστες και τις ευκαιρίες απασχόλησης σε ορισμένα κράτη μέλη. Ένα κοινοβουλευτικό σώμα εξέδωσε θετική γνώμη και εκτίμησε ιδιαίτερα ότι η προστασία εφαρμόζεται ακόμα και χωρίς σύμβαση εργασίας.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι η πρόταση σέβεται τα εθνικά μοντέλα της αγοράς εργασίας και αποσκοπεί στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας μέσω της ορθής ταξινόμησης των εργαζομένων σε πλατφόρμες, κάτι που θα τους δώσει τη δυνατότητα να επωφελούνται από τα υφιστάμενα δικαιώματα που θα πρέπει να έχουν ως «εργαζόμενοι». Η Επιτροπή επισήμανε ότι οι πραγματικά αυτοαπασχολούμενοι θα μπορούσαν να απολαμβάνουν τις ελευθερίες και την αυτονομία που συνεπάγεται αυτό το καθεστώς, και ότι δεν επιδιώκει να θεσπίσει μια έννοια του «εργαζομένου» σε επίπεδο ΕΕ. Επιπλέον, η Επιτροπή τόνισε ότι τα σαφή κριτήρια θα εξασφαλίσουν μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου για τις πλατφόρμες και τους εργαζομένους τους, και ότι οι πλατφόρμες θα είναι σε θέση να προσαρμόζονται στους νέους κανόνες χωρίς να χάνουν την ανταγωνιστικότητά τους στην αγορά της ΕΕ.

Προτεραιότητα «Νέα ώθηση για την ευρωπαϊκή δημοκρατία»

Στο πλαίσιο των πρωταρχικών στόχων της προτεραιότητας «Νέα ώθηση για την ευρωπαϊκή δημοκρατία», η **αναθεώρηση της οδηγίας για το περιβαλλοντικό έγκλημα**⁸⁸ οδήγησε στην έκδοση 5 γνωμών⁸⁹ (μία από αυτές ήταν αιτιολογημένη). Ένα εθνικό κοινοβούλιο έκρινε ότι η πρόταση αντιβαίνει στην αρχή της επικουρικότητας όσον αφορά τους κανόνες για τις συμπληρωματικές κυρώσεις, ιδίως όσον αφορά την προσωρινή απαγόρευση θέσης υποψηφιότητας για την άσκηση αιρετού ή δημοσίου λειτουργήματος. Ομοίως, ένα άλλο κοινοβουλευτικό σώμα υποστήριξε ότι οι Συνθήκες δεν επιτρέπουν τη θέσπιση νέων τύπων ποινικών κυρώσεων που δεν υπάρχουν στο δίκαιο όλων των κρατών μελών. Το εν λόγω κοινοβουλευτικό σώμα ζήτησε επίσης οι ορισμοί των ποινικών αδικημάτων να αφήνουν περιθώριο για την επιβολή κυρώσεων σε λιγότερο σοβαρές περιπτώσεις ως διοικητικά αδικήματα. Ζήτησε επίσης τα προτεινόμενα ελάχιστα επίπεδα για τις μέγιστες ποινές φυλάκισης και οι προτεινόμενες προθεσμίες παραγραφής να μην παρεμβαίνουν στη συστηματική διαβάθμιση των ποινικών κωδίκων των κρατών μελών. Επίσης, έθεσε το ζήτημα της ασάφειας μερικών ορισμών, εκφράζοντας τον φόβο ότι αυτό θα μπορούσε να καταστήσει λιγότερο αποτελεσματική την επιβολή της νομοθεσίας. Ένα άλλο κοινοβουλευτικό σώμα εξέφρασε την ικανοποίησή του σχετικά με τον στόχο της διασφάλισης αποτελεσματικών, αποτρεπτικών και αναλογικών τύπων κυρώσεων και ποινών για περιβαλλοντικά εγκλήματα, ωστόσο επισήμανε τον σημαντικό αντίκτυπο στη διάρκεια των διαδικασιών σχεδιασμού και έγκρισης, κάτι που έρχεται σε αντίθεση με τα υφιστάμενα ή πιθανώς νέα μέσα για την επιτάχυνση της θέσπισης της εθνικής νομοθεσίας για το περιβάλλον και την αδειοδότηση.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή εξήγησε ότι καθοδηγείται από τη γενική αρχή ότι οι καταδικασθέντες εγκληματίες δεν θα πρέπει να θεωρούνται ικανοί να κατέχουν αιρετό ή δημόσιο λειτουργήμα, κάτι που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των νομικών συστημάτων πολλών κρατών μελών. Η Επιτροπή παρέπεμψε στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία επιτρέπει τον καθορισμό ελάχιστων κανόνων για τις ποινικές κυρώσεις στο πλαίσιο οδηγίας. Όσον αφορά τα ελάχιστα επίπεδα για τις μέγιστες ποινές φυλάκισης, τα προτεινόμενα επίπεδα αντικατοπτρίζουν τη σοβαρότητα του περιβαλλοντικού εγκλήματος, το οποίο έχει αρχίσει να θέτει σε κίνδυνο τη ζωή στον πλανήτη. Η διάρκεια των προθεσμιών παραγραφής αντανάκλουσε το ότι το περιβαλλοντικό έγκλημα εντοπίζεται συχνά μόνο μετά την

⁸⁸ COM(2021) 851 final.

⁸⁹ Το σουηδικό *Riksdag*, το τσεχικό *Senát*, το ιρλανδικό *Houses of the Oireachtas*, το γερμανικό *Bundesrat* και το ισπανικό *Cortes Generales*.

πάροδο μεγάλου χρονικού διαστήματος από τη διάπραξη του. Η Επιτροπή δήλωσε επίσης ότι η πρότασή της δεν επηρεάζει τις δυνατότητες επιτάχυνσης των διαδικασιών αδειοδότησης.

Όπως και τα προηγούμενα έτη, ορισμένα εθνικά κοινοβούλια⁹⁰ ανέλυσαν το **πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής**⁹¹. Συνολικά, όλες αυτές οι γνώμες υπογράμμισαν την υποστήριξη των προτεραιοτήτων και των επικείμενων πρωτοβουλιών της Επιτροπής. Τέσσερα κοινοβουλευτικά σώματα αναφέρθηκαν στις επιπτώσεις του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και ζήτησαν από την Επιτροπή να θέσει το ζήτημα αυτό στο επίκεντρο των δράσεών της.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή ανέφερε τη μεγαλύτερη δέσμη περιοριστικών μέτρων που έχει ποτέ λάβει, με στόχο το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Ρωσίας, τις βιομηχανίες υψηλής τεχνολογίας και την ελίτ της. Επισήμανε επίσης ότι η ΕΕ συντονίζει στενά τα μέτρα αυτά με τους εταίρους και τους συμμάχους της, συμπεριλαμβανομένων του ΝΑΤΟ, της G7, των Ηνωμένων Πολιτειών, του Ηνωμένου Βασιλείου, του Καναδά, της Νορβηγίας, της Νότιας Κορέας, της Ιαπωνίας και της Αυστραλίας. Αναφέρθηκε επίσης στις πρωτοβουλίες που βρίσκονται σε εξέλιξη με στόχο την αντιμετώπιση της εξάρτησης της ΕΕ από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προώθηση της πράσινης μετάβασης, καθώς και τη συνέχιση της αντιμετώπισης των οικονομικών και κοινωνικών συνεπειών της πανδημίας COVID-19.

5. ΕΠΑΦΕΣ, ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ, ΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Επισκέψεις και συνεδριάσεις της Επιτροπής με τα εθνικά κοινοβούλια

Ο προφορικός πολιτικός διάλογος μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών κοινοβουλίων περιλαμβάνει διάφορες μορφές αλληλεπίδρασης: επισκέψεις μελών της Επιτροπής σε εθνικά κοινοβούλια, επισκέψεις αντιπροσωπειών των εθνικών κοινοβουλίων στην Επιτροπή, συμμετοχή της Επιτροπής σε διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις και διασκέψεις (συμπεριλαμβανομένης της COSAC), παρουσιάσεις της Επιτροπής στους μόνιμους αντιπροσώπους των εθνικών κοινοβουλίων στις Βρυξέλλες, υπό εξέλιξη συζητήσεις σχετικά με τα προγράμματα εργασίας της Επιτροπής και διαλόγους στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Το 2022 μέλη της Επιτροπής συμμετείχαν σε 147 επισκέψεις σε εθνικά κοινοβούλια και σε συνεδριάσεις με αντιπροσωπείες των εθνικών κοινοβουλίων, οι οποίες κάλυπταν σχεδόν όλα τα εθνικά κοινοβούλια και κοινοβουλευτικά σώματα. Ο αριθμός είναι υψηλότερος σε σχέση με τα τρία προηγούμενα έτη (130 το 2021, 101 το 2020 και 55 το 2019). Η Επιτροπή δέχτηκε επίσης αυξανόμενο αριθμό επισκέψεων από ομάδες προσωπικού από διάφορα εθνικά κοινοβούλια.

---

⁹⁰ Το κροατικό *Hrvatski Sabor*, το ολλανδικό *Tweede Kamer*, το γαλλικό *Sénat*, το λιθουανικό *Seimas*, το πορτογαλικό *Assembleia da República* απέστειλαν γνώμες το 2022, και το σουηδικό *Riksdag* απέστειλε μία γνώμη στο τέλος του 2021.

⁹¹ COM(2021) 645 final. Το σουηδικό *Riksdag*, στη γνώμη που εξέδωσε τον Δεκέμβριο του 2021, υποστήριξε τις έξι πρωταρχικές φιλοδοξίες της Επιτροπής και τις πρωτοβουλίες για την ενίσχυση του κράτους δικαίου, της ενιαίας αγοράς και της ανάλυσης προοπτικών. Επισήμανε τις εθνικές αρμοδιότητες στον τομέα της άμυνας. Επιπλέον, το *Riksdag* εξέφρασε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το πρόγραμμα REFIT και ζήτησε αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με τις πρωτοβουλίες REFIT. Η Επιτροπή απάντησε ότι ο διαδικτυακός πίνακας αποτελεσμάτων REFIT παρέιχε επισκόπηση των πρωτοβουλιών απλούστευσης και του καθεστώτος τους, και αναφέρθηκε επίσης στην πλατφόρμα «Fit for future». Όσον αφορά την άμυνα, η Επιτροπή επισήμανε ότι οι εργασίες για την ευρωπαϊκή πολιτική άμυνας αποσκοπούσαν πρωτίστως στη διευκόλυνση της κοινής αμυντικής ικανότητας της ΕΕ, στη διασφάλιση της αύξησης της διαλειτουργικότητας των αμυντικών προϊόντων και στη βελτίωση της αποδοτικότητας των δαπανών για την έρευνα σε ολόκληρη την ΕΕ.

- η Διάσκεψη των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων των Κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (COSAC)⁹³.
- η Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Εβδομάδα⁹⁴.
- η μεικτή ομάδα κοινοβουλευτικού ελέγχου της Ευρώπης⁹⁵.
- διάφορες διακοινοβουλευτικές διασκέψεις (IPC)⁹⁶ και διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών (ICM)⁹⁷.

Οι πρώτες τακτικές συνεδριάσεις των προέδρων της COSAC για το έτος, που πραγματοποιήθηκαν στις 13-14 Ιανουαρίου στο γαλλικό *Sénat* με υβριδικό τρόπο, δρομολόγησαν μια διαδικασία προβληματισμού από τα εθνικά κοινοβούλια σε δύο ομάδες εργασίας: η μία αφορά τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην ΕΕ και η άλλη τις ευρωπαϊκές αξίες και το κράτος δικαίου.

Η 68η συνεδρίαση ολομέλειας της COSAC, που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι στις 3-5 Μαρτίου υπό τη σκιά του εξελισσόμενου επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, κάλυψε τις προτεραιότητες της γαλλικής προεδρίας, το σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη, την κλιματική αλλαγή και την ενεργειακή μετάβαση, καθώς και τη Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης, με τη συζήτηση για την Ουκρανία να μονοπωλεί την ημερήσια διάταξη. Η Επιτροπή, μέσω του βιντεοσκοπημένου μηνύματος της προέδρου κ. von der Leyen και της κεντρικής

⁹³ Η COSAC —στην οποία η Επιτροπή έχει καθεστώς παρατηρητή— αποτελεί το μόνο διακοινοβουλευτικό φόρουμ που κατοχυρώνεται στις Συνθήκες (και συγκεκριμένα στο πρωτόκολλο αριθ. 1 σχετικά με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην ΕΕ). Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conferences/cosac>

⁹⁴ Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινοβουλευτικής Εβδομάδας έρχονται σε επαφή βουλευτές από την ΕΕ, από υπονήφιες χώρες και από χώρες-παρατηρητές με σκοπό να συζητήσουν οικονομικά, δημοσιονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά θέματα. Το 2022 είχε τον τίτλο «EU economic governance from a parliamentary perspective» (Οικονομική διακυβέρνηση της ΕΕ από κοινοβουλευτική σκοπιά) και πραγματοποιήθηκε στις 15-16 Μαρτίου με σύνοδο ολομέλειας, κατά την οποία η πρόεδρος κ. von der Leyen προέβη σε σημαντική παρέμβαση με βιντεοσκοπημένο μήνυμα, με ολομέλεια για τους ίδιους πόρους της ΕΕ, με ολομέλεια για τη μεταρρύθμιση του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης (για το οποίο ο επίτροπος κ. Gentiloni προέβη σε εισαγωγικές παρατηρήσεις) και με διάσκεψη υψηλού επιπέδου σχετικά με τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

⁹⁵ Η 10η και 11η συνεδρίασή της πραγματοποιήθηκαν στις 28 Φεβρουαρίου στο Παρίσι και στις 25 Οκτωβρίου στις Βρυξέλλες. Σε αμφότερες παρέστη η επίτροπος κ. Johansson.

⁹⁶ Διακοινοβουλευτικές διασκέψεις για τη στρατηγική οικονομική αυτονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρουσία του επιτρόπου κ. Breton (14 Μαρτίου): διακοινοβουλευτικές διασκέψεις σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας και την κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας, παρουσία του ύπατου εκπροσώπου/αντιπροέδρου κ. Borrell (5 Σεπτεμβρίου): διακοινοβουλευτικές διασκέψεις σχετικά με τη σταθερότητα, τον οικονομικό συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην ΕΕ, παρουσία του εκτελεστικού αντιπροέδρου κ. Dombrovskis (11 Οκτωβρίου).

⁹⁷ Διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών σχετικά με την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας 2022 με θέμα «An ambitious future for Europe's women after COVID-19 – Mental load, gender equality in teleworking and unpaid care work after the pandemic» (Ένα φιλόδοξο μέλλον για τις γυναίκες της Ευρώπης μετά την COVID-19 — Πνευματικό φορτίο, ισότητα των φύλων στην τηλεργασία και μη αμειβόμενη εργασία παροχής φροντίδας μετά την πανδημία), παρουσία της αντιπροέδρου κ. Jourova και της επιτρόπου κ. Dalli (3 Μαρτίου): διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών σχετικά με τα πρώτα αποτελέσματα της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης, παρουσία της αντιπροέδρου κ. Šuica (17 Μαΐου): διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, παρουσία του επιτρόπου κ. Várhelyi (27 Ιουνίου): διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών σχετικά με τα δικαιώματα των Ουκρανών γυναικών που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο, παρουσία του επιτρόπου κ. Schmit (12 Ιουλίου): διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών σχετικά με τα συμπεράσματα της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης και τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην ΕΕ, παρουσία της αντιπροέδρου κ. Šuica (26 Οκτωβρίου): διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών με τίτλο «Evaluation of Eurojust's activities» (Αξιολόγηση των δραστηριοτήτων της Eurojust), παρουσία του επιτρόπου κ. Reynders (30 Νοεμβρίου): διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών με τίτλο «The situation of the rule of law in the EU» (Η κατάσταση του κράτους δικαίου στην ΕΕ), παρουσία του επιτρόπου κ. Reynders (1η Δεκεμβρίου).

ομιλίας της συμπροέδρου της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης, κ. Šuica, υπογράμμισε τη σημασία της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης ως πρωτοφανούς δημοκρατικού πειράματος και τον καίριο ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στο πλαίσιο αυτό. Όλες οι αντιπροσωπείες συνυπέγραψαν τη δήλωση υπέρ της Ουκρανίας που εκπόνησε η τρόικα της COSAC, με την οποία ζητείται ο σεβασμός της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας όλων των κρατών, συμπεριλαμβανομένης της Γεωργίας και της Μολδαβίας.

Στη συνεδρίαση των προέδρων που έλαβε χώρα στις 10-11 Ιουλίου στο τσεχικό *Senát* συνεχίστηκε η συζήτηση για τον πόλεμο στην Ουκρανία και, σε σχέση μ' αυτόν, για την ενεργειακή ασφάλεια και τον πληθωρισμό. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στην ανάγκη ενίσχυσης της ανθεκτικότητας των δημοκρατιών της Ευρώπης έναντι των εξωτερικών παρεμβάσεων και των εσωτερικών απειλών, καθώς και στην ανάγκη να συζητηθούν τα μέσα ενημέρωσης και η δημοκρατία με την αντιπρόεδρο κ. Jouřová.

Στην 68η συνεδρίαση ολομέλειας της COSAC, που πραγματοποιήθηκε στην Πράγα στις 13-15 Νοεμβρίου, διεξήχθη μια πιο γεωπολιτική συζήτηση με επίκεντρο τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ, τη στήριξη της Ουκρανίας και την ευρωπαϊκή προοπτική για τα Δυτικά Βαλκάνια και τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, με τη συμμετοχή των αντιπροέδρων κ. Jouřová και κ. Šeřfonič. Στο εισαγωγικό βιντεοσκοπημένο μήνυμά της, η πρόεδρος κ. von der Leyen τόνισε τη σημασία της φωνής των μελών των εθνικών κοινοβουλίων στη δημιουργία συνασπισμών για την πραγματοποίηση θετικών αλλαγών σε πολλούς τομείς σ' αυτούς τους ταραχώδεις καιρούς.

Κατά τη δεύτερη συνεδρίαση ολομέλειας του 2022, η COSAC εξέδωσε συμπεράσματα και μια συμβολή, επανερχόμενη στην πρακτική αυτήν έπειτα από 2ετή διακοπή. Στα συμπεράσματα αναγνωρίστηκε η χρησιμότητα της διεξαγωγής των άτυπων βιντεοδιασκέψεων μεταξύ των αντιπροσώπων της COSAC και των μελών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ώστε να καταστεί δυνατή η διεξαγωγή έγκαιρων και λεπτομερών συζητήσεων σχετικά με συγκεκριμένες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες. Τρεις τέτοιου είδους ανταλλαγές απόψεων πραγματοποιήθηκαν το 2022⁹⁸, όλες κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, καθώς κατά το πρώτο εξάμηνο, η COSAC επικεντρώθηκε στη διεξαγωγή της συζήτησης στις ομάδες εργασίας της.

Η συμβολή⁹⁹ αναφερόταν στις δύο ομάδες εργασίας της COSAC που συστάθηκαν επί της γαλλικής προεδρίας. Η ομάδα εργασίας για τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων υπέβαλε διάφορες προτάσεις για την ενίσχυση του συστήματος ελέγχου της επικουρικότητας και για την έγκαιρη και ευρύτερη συμμετοχή τους στον κύκλο πολιτικής. Τα προτεινόμενα μέτρα περιλαμβάνουν: τη διοργάνωση ad hoc διακοινοβουλευτικών διασκέψεων πριν από την υποβολή των κύριων νομοθετικών κειμένων ή δεσμών μέτρων από την Επιτροπή· την αυξημένη συμμετοχή των μελών της Επιτροπής, των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή των υπουργών του κράτους μέλους που προεδρεύει του Συμβουλίου στις εργασίες της COSAC· και την παροχή στους προέδρους των επιτροπών ευρωπαϊκών υποθέσεων των εθνικών κοινοβουλίων και της COSAC του δικαιώματος να υποβάλλουν γραπτές ερωτήσεις στην Επιτροπή (παρόμοιο με το δικαίωμα που έχει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 230 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ). Οι προτάσεις αυτές θα μπορούσαν να εφαρμοστούν μέσω των υφιστάμενων διαύλων στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου με την Επιτροπή. Ωστόσο, οι Συνθήκες θα πρέπει να μεταρρυθμιστούν για τις λοιπές περιπτώσεις, όπως η θέσπιση συλλογικού δικαιώματος έμμεσης πρωτοβουλίας για τα εθνικά κοινοβούλια, η μείωση του κατώτατου ορίου για την ενεργοποίηση της διαδικασίας της «κίτρινης κάρτας» ή η

⁹⁸ Στις 6 Οκτωβρίου με την αντιπρόεδρο κ. Vestager σχετικά με το μέσο αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών στην ενιαία αγορά, στις 27 Οκτωβρίου με την αντιπρόεδρο κ. Jouřová σχετικά με την έκθεση για το κράτος δικαίου και την πράξη για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, και στις 24 Νοεμβρίου με τον αντιπρόεδρο κ. Šeřfonič σχετικά με τις σχέσεις ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου, ιδίως όσον αφορά το πρωτόκολλο για τη Βόρεια Ιρλανδία.

⁹⁹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2022.475.01.0001.01.ELL.

παράταση της προθεσμίας για την έκδοση αιτιολογημένων γνώμων¹⁰⁰. Η δεύτερη ομάδα εργασίας συνέστησε την προώθηση της καλύτερης κατανόησης των εννοιών των ευρωπαϊκών αξιών και του κράτους δικαίου και τη διασφάλιση καλύτερης παρακολούθησης, μεταξύ άλλων, μέσω των εθνικών κοινοβουλίων, του τρόπου με τον οποίο αυτές τηρούνται.

Στην απάντησή της¹⁰¹ στη συμβολή της COSAC, η Επιτροπή επανέλαβε την ετοιμότητά της να ενισχύσει τον διάλογο με τα εθνικά κοινοβούλια μέσω των καθιερωμένων διαύλων επικοινωνίας και συνεργασίας, ώστε να διευκολυνθεί η συμβολή τους στις πολιτικές και νομοθετικές πρωτοβουλίες της Επιτροπής και η ανατροφοδότηση αυτών.

Ορισμένες από τις προτάσεις των ομάδων εργασίας της COSAC αντικατοπτρίζουν προτάσεις στην τελική έκθεση της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης της 9ης Μαΐου 2022. Περιλάμβαναν τη μεταρρύθμιση του μηχανισμού ελέγχου της επικουρικότητας, τη θέσπιση της δυνατότητας των εθνικών κοινοβουλίων (και των περιφερειακών κοινοβουλίων που διαθέτουν νομοθετικές εξουσίες) να προτείνουν νομοθετική πρωτοβουλία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και την καθιέρωση επαφών σε προγενέστερο στάδιο μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών κοινοβουλίων.

Το 2022 το φινλανδικό *Eduskunta* διοργάνωσε μια πρώτη Παγκόσμια Διάσκεψη Κορυφής των Επιτροπών του Μέλλοντος στις 12-13 Οκτωβρίου¹⁰², με σκοπό να ανοίξει ένα νέο διακοινοβουλευτικό φόρουμ συζήτησης για τη μελλοντική πολιτική¹⁰³. Μία από τις συστάσεις της παγκόσμιας κοινοβουλευτικής έκθεσης της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης (IPU) του 2022 προς τα κοινοβούλια ήταν να επικεντρωθούν στο μέλλον και να ηγηθούν του δημόσιου διαλόγου για το μέλλον¹⁰⁴.

Έως το 2022, σε διακοινοβουλευτικά φόρουμ, τα εθνικά κοινοβούλια επικεντρώθηκαν i) στη γεωπολιτική κατάσταση και στις προκλήσεις που δημιούργησε ο πόλεμος, καθώς και στην ανάγκη να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της ευρωπαϊκής δημοκρατίας, και ii) στον ενδελεχή προβληματισμό σχετικά με τον ρόλο τους στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων στις ομάδες εργασίας της COSAC και στη διαδικασία της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης. Επιπλέον, δημιουργήθηκε ένα νέο παγκόσμιο φόρουμ διακοινοβουλευτικού διαλόγου σχετικά με τη μελλοντική πολιτική, το οποίο παρέχει στα εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ την ευκαιρία να αναπτύξουν ικανότητες ανάλυσης προοπτικών και να ενεργήσουν προορατικά σε θέματα καθοριστικής σημασίας για το μέλλον.

6. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ

Τα περιφερειακά κοινοβούλια συμβάλλουν έμμεσα στις σχέσεις της Επιτροπής με τα εθνικά κοινοβούλια. Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 2, κατά τη διενέργεια του ελέγχου επικουρικότητας των σχεδίων νομοθετικών πράξεων της ΕΕ με σκοπό την έκδοση

---

¹⁰⁰ Βλ. υποσημείωση 51 για τα ισχύοντα κατώτατα όρια.

¹⁰¹ <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a88625192f0186270a85610010/Letter%20from%20VP%20Sefcovic.pdf> και <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a88625192f0186270b8cca0011/Annex%20-%20Reply%20to%20the%20LXVIII%20COSAC%20Contribution.pdf> (διαθέσιμα μόνο στα αγγλικά).

¹⁰² <https://www.eduskunta.fi/EN/valiokunnat/tulevaisuusvaliokunta/Pages/The-World-Summit-of-the-Committees-of-the-Future.aspx>.

¹⁰³ Μεταξύ των θεμάτων που συζητήθηκαν ήταν ο ρόλος της τεχνολογίας στην επίτευξη πιο φιλικής προς το περιβάλλον και ισότιμης ανάπτυξης, η ανάγκη για διακρατική ρύθμιση των ψηφιακών επιχειρήσεων και η χρήση αλγορίθμων, καθώς και η σημασία της κοινοβουλευτικής συνεργασίας στην προορατική λήψη αποφάσεων.

¹⁰⁴ <https://www.ipu.org/impact/democracy-and-strong-parliaments/global-parliamentary-report/global-parliamentary-report-2022-public-engagement-in-work-parliament>.

αιτιολογημένων γνωμών, θα εναπόκειται σε κάθε εθνικό κοινοβούλιο να συμβουλευθεί, κατά περίπτωση, τα περιφερειακά κοινοβούλια που έχουν νομοθετικές εξουσίες.

Τα μέλη των περιφερειακών κοινοβουλίων εκπροσωπούνται επίσης στην Επιτροπή των Περιφερειών, η οποία ασκεί δραστηριότητες παρακολούθησης μέσω του δικτύου παρακολούθησης της επικουρικότητας και μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας της, η οποία έχει σχεδιαστεί για να υποστηρίζει τη συμμετοχή των περιφερειακών κοινοβουλίων που έχουν νομοθετικές εξουσίες στον μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης σχετικά με την επικουρικότητα (REGPEX)¹⁰⁵. Η Επιτροπή των Περιφερειών συμμετέχει επίσης, μέσω του δικτύου RegHub, στην πλατφόρμα «Fit for Future», η οποία βοηθά την Επιτροπή να απλουστεύσει τη νομοθεσία της ΕΕ και να μειώσει τον φόρτο στο πλαίσιο των εργασιών της για τη βελτίωση της νομοθεσίας¹⁰⁶.

Μολονότι δεν υπάρχει ρητή διάταξη στις Συνθήκες που να προβλέπει άμεση αλληλεπίδραση μεταξύ της Επιτροπής και των περιφερειακών κοινοβουλίων, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη συμβολή τους και απαντά σ' αυτά. Ολοένα και περισσότερα περιφερειακά κοινοβούλια¹⁰⁷ υπέβαλαν αυξανόμενο αριθμό ψηφισμάτων απευθείας στην Επιτροπή: 74 ψηφίσματα το 2022, έναντι 50 το 2021 και 33 το 2020. Αυτά αφορούσαν διάφορα θέματα και πρωτοβουλίες, όπως η πολιτική συνοχής και περιφερειακά ζητήματα, η Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης, ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ορισμένες εισηγήσεις επικεντρώθηκαν σε συγκεκριμένες ανακοινώσεις¹⁰⁸ και σε δέσμες νομοθετικών μέτρων ή σε προτάσεις¹⁰⁹ της Επιτροπής, ενώ σε πέντε από αυτές εκφράστηκαν ανησυχίες

---

¹⁰⁵ <https://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/regpex/Pages/default.aspx> Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις δραστηριότητες ελέγχου της επικουρικότητας της Επιτροπής των Περιφερειών, βλ. σημείο 2.4.

¹⁰⁶ Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την πλατφόρμα «Fit for Future» και το δίκτυο «RegHub», βλ. σημεία 2.1 και 2.4.

¹⁰⁷ Τα περιφερειακά κοινοβούλια: της Φλάνδρας, της Βαλονίας, της Περιφέρειας Βρυξελλών-Πρωτεύουσας και της γερμανόφωνης κοινότητας του Βελγίου (Βέλγιο)· της Βαυαρίας, της Θουριγγίας και της Βάδης-Βιρτεμβέργης (Γερμανία)· των Βαλεαρίδων Νήσων, της Χώρας των Βάσκων, της Εστρεμαδούρας και της Ναβάρρας (Ισπανία)· της Emilia-Romagna και της κοιλάδα Aosta (Ιταλία)· της Άνω Αυστρίας (Αυστρία)· της Υποκαρπαθίας (Πολωνία), και: το διαπεριφερειακό κοινοβουλευτικό συμβούλιο [Σάαρλαντ και Ρηνανία-Παλατινάτο (Γερμανία)· Grand Est (Γαλλία)· Λουξεμβούργο (Λουξεμβούργο)· Βαλονία, ομοσπονδία Βαλονίας-Βρυξελλών και η γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου (Βέλγιο)]. Το περιφερειακό κοινοβούλιο της Βαυαρίας εξέδωσε πάνω από το 50 % των ψηφισμάτων αυτών (37). Άλλα ιδιαιτέρως δραστήρια περιφερειακά κοινοβούλια ήταν τα κοινοβούλια των Βαλεαρίδων Νήσων (11 ψηφίσματα), της Χώρας των Βάσκων (6 ψηφίσματα) και της Θουριγγίας (4 ψηφίσματα).

¹⁰⁸ «Ευρωπαϊκή στρατηγική για τα πανεπιστήμια» [COM(2022) 16 final], «Βιώσιμοι κύκλοι άνθρακα» [COM(2021) 800 final], «Νέο πλαίσιο αστικής κινητικότητας της ΕΕ» [COM(2021) 811 final], «Σχέδιο REPowerEU» [COM(2022) 230 final], «Πίνακας αποτελεσμάτων της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης 2022» [COM(2022) 234 final], «Στρατηγική της ΕΕ για την ηλιακή ενέργεια» [COM(2022) 221 final], Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών «Minority SafePack — ένα εκατομμύριο υπογραφές για την πολυμορφία στην Ευρώπη».

¹⁰⁹ Διαφάνεια και πολιτική διαφήμιση [COM(2021) 731 final], καταπολέμηση του αντισημιτισμού [COM(2021) 615 final], ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης [COM(2022) 17 final], δημιουργία διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών [COM(2021) 812 final], επιχειρησιακή αστυνομική συνεργασία [COM(2021) 780 final], βιομηχανικές εκπομπές και υγειονομική ταφή αποβλήτων [COM(2022) 156 final], πρόληψη και καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών [COM(2022) 209 final], ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων [COM(2022) 305 final], ευρωπαϊκή πράξη για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης [COM(2022) 457 final], συντονισμένη προσέγγιση της Ένωσης για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κρίσιμων υποδομών [COM(2022) 551 final].

σχετικά με την επικουρικότητα¹¹⁰. Εκτός από τη διατύπωση γνώμων, τα περιφερειακά κοινοβούλια συμμετείχαν στις δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής, παρότι ο διάυλος αυτός έχει χρησιμοποιηθεί μέχρι στιγμής ενεργά από ένα μόνο περιφερειακό κοινοβούλιο που υπέβαλε απαντήσεις σε διάφορες δημόσιες διαβουλεύσεις που δρομολογήθηκαν από την Επιτροπή¹¹¹. Ένα περιφερειακό κοινοβούλιο χρησιμοποίησε έναν άλλο διάυλο, υποβάλλοντας έξι γνώμες μέσω του εθνικού κοινοβουλίου του¹¹². Εκτός από τις γραπτές ανταλλαγές απόψεων, τα μέλη της Επιτροπής πραγματοποίησαν επίσης συνεδριάσεις με περιφερειακά κοινοβούλια¹¹³.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Συνολικά, υπήρξαν ελάχιστες αλλαγές, σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, όσον αφορά την ένταση της παρακολούθησης από τα εθνικά κοινοβούλια της τήρησης των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας —ώστε να διασφαλίζεται ότι η δράση της ΕΕ αναλαμβάνεται μόνο όταν είναι αναγκαίο και μόνο στον βαθμό που είναι απαραίτητο— και στις σχέσεις τους με την Επιτροπή με ενεργό γραπτό και προφορικό διάλογο.

Για παράδειγμα, ο συνολικός αριθμός των γνώμων (συμπεριλαμβανομένων των αιτιολογημένων γνώμων) παρέμεινε σταθερός (355 το 2022 έναντι 360 το 2021), ενώ ο αριθμός των γνώμων εξακολούθησε να διαφέρει σημαντικά μεταξύ των εθνικών κοινοβουλίων. Τα 10 πιο δραστήρια κοινοβουλευτικά σώματα εξέδωσαν το ίδιο ποσοστό γνώμων με το 2021 (79 %), ενώ ο αριθμός των κοινοβουλευτικών σωμάτων που εκδίδουν γνώμες αυξήθηκε κατά ένα κοινοβουλευτικό σώμα. Εν γένει, τα εθνικά κοινοβούλια που παραδοσιακά επικεντρώνονταν στην επαλήθευση της συμμόρφωσης των προτάσεων με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας συνέχισαν να το πράττουν το 2022. Συνολικά, τα εθνικά κοινοβούλια επικέντρωσαν τις γνώμες τους περισσότερο σε προτάσεις που υπόκεινται στον έλεγχο της επικουρικότητας παρά σε ανακοινώσεις ή σε γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας, τάση χαρακτηριστική για τα έτη της θητείας της Επιτροπής κατά τα οποία εκδόθηκε μεγάλος αριθμός νομοθετικών προτάσεων. Το επίπεδο συμμετοχής στις δημόσιες διαβουλεύσεις παρέμεινε αμελητέο.

---

¹¹⁰ Το περιφερειακό κοινοβούλιο της Βαυαρίας σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές από τους πολίτες της Ένωσης [COM(2021) 733 final], την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου [COM(2021) 851 final] και την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για έκπτωση φόρου για τη μείωση της στρέβλωσης που προκαλείται από την ενοϊκή μεταχείριση του χρέους έναντι του μετοχικού κεφαλαίου και για τον περιορισμό της δυνατότητας έκπτωσης τόκων για σκοπούς φόρου εισοδήματος εταιρειών [COM(2022) 216 final] και σχετικά με την πρόταση για μια ευρωπαϊκή πράξη για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης [COM(2022) 457 final], για το τελευταίο επίσης το περιφερειακό κοινοβούλιο της Θουριγγίας.

¹¹¹ Το περιφερειακό κοινοβούλιο της Βαυαρίας υπέβαλε εισηγήσεις για περισσότερες από 20 δημόσιες διαβουλεύσεις για πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο διάφορων πολιτικών.

¹¹² Το φλαμανδικό κοινοβούλιο υπέβαλε γνώμες σχετικά με τη «Στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ 2020-2025» [COM(2020) 698 final], μια πρόταση κανονισμού σχετικά με την Eurojust όσον αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με γενοκτονίες, εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και εγκλήματα πολέμου, το «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2022 — Εαρινή δέσμη μέτρων» [COM(2022) 600 final] και τρεις γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας σχετικά με: τα δημοψηφίσματα στην Ουκρανία, τον θάνατο της Masha Amini και την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Ιράν, καθώς και την ανθρωπιστική κρίση στο Κέρας της Αφρικής. Σύμφωνα με τη δήλωση 51 των Συνθηκών, το φλαμανδικό κοινοβούλιο αποτελεί συνιστώσα του βελγικού εθνικού κοινοβουλευτικού συστήματος. Δυνάμει της συμφωνίας συνεργασίας του 2017 μεταξύ των εθνικών και περιφερειακών κοινοβουλίων του Βελγίου, οι γνώμες των περιφερειακών κοινοβουλίων διαβιβάζονται μέσω της Γραμματείας της Διάσκεψης των Προέδρων των Κοινοβουλευτικών Συνελεύσεων, με αποδέκτη το βελγικό *Sénat/Senaat*. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταχώρισε αυτές τις γνώμες τεχνικά ως γνώμες του βελγικού *Sénat/Senaat* και απάντησε μέσω του εν λόγω κοινοβουλευτικού σώματος.

¹¹³ Το 2022 ο επίτροπος κ. Várhelyi συναντήθηκε με το περιφερειακό κοινοβούλιο της Φλάνδρας (Βέλγιο, 11 Μαΐου 2022) για ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την πολιτική γειτονίας και διεύρυνσης της ΕΕ.

Οι εξελίξεις το 2022 όσον αφορά τον έλεγχο της τήρησης της επικουρικότητας οδήγησαν στα ακόλουθα αξιοσημείωτα συμπεράσματα.

- Τα εθνικά κοινοβούλια εξέδωσαν τις περισσότερες αιτιολογημένες γνώμες σχετικά με νομοθετική πρόταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη μεταρρύθμιση της εκλογικής νομοθεσίας της ΕΕ. Από το 2017 καμία μεμονωμένη πρόταση δεν είχε λάβει τόσες πολλές αιτιολογημένες γνώμες (5) που να αντιστοιχούν σε τόσες πολλές ψήφους (8), παρότι ο αριθμός αυτός εξακολουθεί να υπολείπεται κατά πολύ σε σχέση με το κατώτατο όριο για την υποχρεωτική επανεξέταση του σχεδίου της νομοθετικής πράξης («κίτρινη κάρτα»).
- Συνολικά, ο αριθμός των αιτιολογημένων γνωμών (32) στις οποίες υποστηρίζεται η μη συμμόρφωση με την αρχή της επικουρικότητας διπλασιάστηκε το 2022 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Μολονότι ο αριθμός αυτός παρέμεινε σημαντικά χαμηλότερος σε σχέση με τις προηγούμενες κορυφώσεις, τέτοιου είδους αύξηση δεν είχε σημειωθεί από το 2016. Ωστόσο, ορισμένες από αυτές δεν βασίζονταν σε σαφή κριτική για παραβίαση της επικουρικότητας, αλλά μάλλον σε εικαζόμενη έλλειψη ανάλυσης των εθνικών συνθηκών.
- Πάνω από το 40 % των αιτιολογημένων γνωμών προέρχονται από ένα μόνο εθνικό κοινοβούλιο: το σουηδικό *Riksdag*. Αυτό το υψηλό ποσοστό είχε ήδη σημειωθεί στο παρελθόν, αλλά όχι τα τελευταία έτη.

Σε σύγκριση με τις δύο προηγούμενες θητείες της Επιτροπής, τα τρία πρώτα έτη της θητείας της Επιτροπής επί προεδρίας της κ. von der Leyen δείχνουν σαφή μείωση του συνολικού αριθμού των γνωμών και του αριθμού των αιτιολογημένων γνωμών που εγείρουν ανησυχίες από τα εθνικά κοινοβούλια όσον αφορά την επικουρικότητα.

Όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ της Επιτροπής και των περιφερειακών κοινοβουλίων, το 2022 σημειώθηκε σημαντική αύξηση του αριθμού των εισηγήσεών τους (72) σε σύγκριση με τα προηγούμενα 2 έτη (50 το 2021 και 33 το 2020), κυρίως λόγω της υψηλής δραστηριότητας ενός πολύ περιορισμένου αριθμού περιφερειακών κοινοβουλίων.

Ακόμα και μετά την άρση των περιορισμών λόγω της νόσου COVID-19 το 2022 και αφού οι περισσότερες συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν και πάλι με φυσική παρουσία, διατηρήθηκαν εικονικές μορφές για πρακτικούς λόγους για επιλεγμένες εκδηλώσεις, όπως έκτακτες συνεδριάσεις των προέδρων της COSAC με μέλη της Επιτροπής.

Το 2022 τα εθνικά κοινοβούλια πρότειναν τρόπους για την αύξηση της επιρροής τους στην ΕΕ μέσω της έγκαιρης και ευρύτερης συμμετοχής τους στον κύκλο πολιτικής. Οι προτάσεις αυτές διατυπώθηκαν στα συμπεράσματα ειδικής ομάδας εργασίας της COSAC και σε μια συμβολή της ολομέλειας¹¹⁴, και αποτυπώθηκαν επίσης στην τελική έκθεση της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης. Μολονότι ορισμένες προτάσεις θα απαιτούσαν αλλαγή της Συνθήκης, η Επιτροπή επανέλαβε την ετοιμότητά της να ενισχύσει τον διάλογο με τα εθνικά κοινοβούλια μέσω των καθιερωμένων διαύλων επικοινωνίας και συνεργασίας, ώστε να διευκολυνθεί η συμβολή τους στις πολιτικές και νομοθετικές πρωτοβουλίες της Επιτροπής και η ανατροφοδότηση αυτών.

---

¹¹⁴ Βλ. υποσημειώσεις 99 και 101 για τη συμβολή της COSAC και την απάντηση της Επιτροπής.